

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXV (29)

Stev. (No.) 15

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

15. aprila 1976

Velikonočno voščilo

Marsikomu od starejše generacije naše politične emigracije v velikem tednu uhajajo misli na dogodke leta 1941 v naši domovini. Obuja spomine na doživljanje zadnjih 35 let. Koliko trpljenja, koliko razočaranj! Sprašuje se, kako je mogel vse to prestati. Kako je mogla vse to vzdržati žena, mati, družina.

Ko se v premišljevanju poglobi v sedanji svobodni in komunistični svet, si ponovno prizna: žrtvovali smo se za svobodo. Uprli smo se komunizmu, ker smo se zavedali, da nas hoče zaslužiti, zatreti svobodo duha in temeljne človeške pravice ter uničiti temelje krščanstva v slovenskem narodu. Oprt prav na te temelje pa je naš narod kljuboval stoletja in stoletja vsem sovražnikom, ki mu niso hoteli priznati ne obstoja ne svobode.

Po 35 letih moramo vsi priznati: prav smo delali. Druge poti ni bilo, če smo hoteli ostati zvesti narodu in njegovim izročilom. Zmagali smo! Toda zaslepljenost zahodnega sveta je dopustila, da so tuje sile podarile zmago premaganim zatiralcem svobode. Zmagovalci — borci za svobodo svojega naroda — pa so bili žrtvovani.

Kako strašna je slepota človeka!

Ko gledamo in zasledujemo dogodke in besede vodilnih osebnosti v današnjem svobodnem svetu v odnosu do komunizma, moramo ugotoviti, da marsičesa ne razumemo. V svobodnem svetu sta danes dve vrsti ljudi. Komunistem poznajo samo tisti, ki so ga doživeli in imajo na njegovo vseuničujočo nevarnost jasne poglede. Ostali in to večinski del, pa je gluhi in slepi za vsa svarila in skuša hoditi po lahki poti „odjuge“ v odnosu do komunizma. Svobodni svet ta svoj odnos do komunizma označuje s propagandno frazo „détente.“ V resnici pa noče opustiti svojega udobnega življenja in doprinese žrtev za lastno svobodo.

Eden glavnih režiserjev te tragične igre je zunanji minister Severnoameriške države, ki ima vse pogoje, da bi bila branilka svobode pred udarjanjem komunizma. Prav ta režiser je prepričan, da ni smel stopiti v Belo hišo Solženicin, kot glasnik resnice. Presenečeni smo stali pred vprašanjem, zakaj je Belo hišo strah — pred resnico. Nismo se mogli otresti vtisa, da belina Bele hiše dobiva nejasne in blede barve. Prav isti režiser je neposredno pred letošnjim velikim tednom obiskal v spremstvu dveh filmskih zvezd prireditelj, na kateri je nastopila znana kubanska plesalka-komunistka. Počastil jo je s svojo navzočnostjo. Na vprašanje novinarja, če ga ne moti kubanska plesalka (ker je komunistka) je ironično odgovoril, da bo zaprl eno oko, ko bo gledal plesalko-komunistko.

Obstali smo pred tem odgovorom, ko je tragedija Angole še v tako živem spominu.

Pa ne smemo obupati. Že slišimo jasne klice v Evropi, od Francije preko Italije do drugih svobodnih držav, da med krščanstvom in komunizmom ni sožitja, ne sprave in da med suženjstvom in svobodo ni odjuge. Prepričani smo, da se bo tudi svobodoljubni narod Združenih držav osvestil svojega zgodovinskega poslanstva in postavil za krmarje svoje mogočne države moške sodobnih in jasnih pogledov, ki bodo Beli hiši zopet vrnil svetlo belo barvo. Tako se bo v mogočni simbol kipa svobode zopet vrnilo zaupanje zatiranih narodov.

Ob tem spoznanju in ugotovitvah je več kot upravičeno vprašanje naše politične emigracije: Kaj pa naša domovina? Kaj jo čaka? Odgovor je enostaven. Naša emigracija nima ne vojske, ne tankov, ne avionov. Ima pa močno orožje: Spoznanje, da je komunizem danes največja nesreča za vsak narod, ki pade pod njegovo suženjstvo. Naše orožje je resnica s katero moramo buditi vest državnikom in vladam svobodnega sveta neprestano in povsod. Neutrudljivi moramo biti povsod v prepričevanju, da je bila kupčija s slovenskim narodom pred 30. leti sramotna in se bo maščevala nad narodi katerih vodniki so povzročili to vnebovpijočo krivico.

ALELUJA!
ZVELIČAR JE
VSTAL!
POLNOST
NJEGOVE
MILOSTI
NAJ SE
RAZLIJE
NAD SVET,
TER V NASE
DRUŽINE
IN DOMOVE
PRINESE MIR,
VESELJE
IN SREČO.

SVOBODNA
SLOVENIJA

Lesorez:

Ivan Bukovec

Verniki in Socializem

MOŽNO V SRBIJI, KAR NI MOŽNO V SLOVENIJI

Vso dobro komunističnega režima v Jugoslaviji je znano, da so prav komunisti v Sloveniji najbolj strupeni in nestrpni do vsega in vseh, ki ne trobi-jo z njimi v isti rog. Najbolj zasovražena in preganjana je tudi Cerkev na Slovenskem in z njo slovenski verniki, ki jih partija na vseh področjih človeškega udejstvovanja odriva, kolikor more.

Med take laične preganjanice partije v prvi vrsti spadajo učitelji na vseh stopnjah šolstva, od osnovnih šol do univerze. Partijsko pravilo je, da je učno moč, ki je „kakor koli versko obremenjena“ treba čim prej izločiti iz učiteljskih vrst.

Doslej so se razni partijski „strokovnjaki“ o problemu vernosti učnih moči v Sloveniji že na dolgo in široko razpisovali, seveda brez možnosti odgovora ali zagovora s strani preganjancev. Tako v Sloveniji.

Beograjski tednik NIN pa je, na-

Verjetno ni daleč do trenutka, ko bodo imeli priložnost, da jo popravijo tako, da rešijo naš narod in s tem posredno, gledano na dolgo roko, tudi sebe...

Za nas pa velja: Kristus je rekel apostolu Petru: Ti si Peter skala, na katero bom sezidal svojo Cerkev in peklenška vrata je ne bodo premagala. Nam ne ključa naše žrtve, ki so padle v boj pred komunizmom in dala življenje za svobodo našega naroda: Bodite trdni kot skala, naš boj je bil pravičen, nadaljujte ga in stoite neomajno na trdni skalni krščanski načeli in slovenstva. Ne omagujte in vztrajajte.

To je njihovo voščilo za letošnje Veliko noč. Naj ne bo nikogar med nami, ki bi ga preslišal.

M. S.

sprotno, pred kratkim razpisal anketo na temo „Verniki in socializem“ (beri: komunizem), z namenom, „najti odgovore na mnenja najavtoritativnejših osebnosti (v Srbiji, ne v Sloveniji!) s področja filozofije, teologije, sociologije, etike in politike.“

V številki 8. februarja t. l. je NIN priobčil intervju s partijskim „strokovnjakom“ dr. Vukom Pavičevićem o zgornji temi in ta v svojem izvajanju v zadevi vernih učiteljev med drugim trdi naslednje: „Toda, če gre za vernika, ki mu je vera samo intimna čustvena potreba in je ne posreduje drugim, ali pa je njegova religioznost v občasnem obiskovanju verskih obredov — v tem primeru res ne vidim, zakaj bi tak vernik ne mogel biti učitelj.“

Dasi je že ta ugotovitev nasproti zadevnim stališčem slovenskih partijcev naravnost „krivoverska“, se je nanjo oglasilo v NIN-u z dne 7. marca t. l. šest bralcev, ki se jim še vedno zdi „nehumana“ „protiustavna“ itd.

NIN je mnenja bralcev priobčil in so kot prikaz mnenja sedanje srbske družbe na to vprašanje izredno zanimiva.

Bralka Ivanka Perišić je mnenja, da bi taki učitelji postali sodobni makijazisti: sprašuje se, le „kaj bi bilo z učiteljskih tistih ki se šele oblikujejo v družbeno zrele, celostne osebnosti, pa se izločijo kot preračunani gojenci v gozdu?“

Milan Mitrić se s Perišićevo ne strinja, da to „gotovo ne more biti pravičnejša humane socialistične družbe, ki bolj, če upoštevamo samoupravo, ki ima cilj uresničevanje vrednot humanizma.“ D. Perišićeva sprašuje Perišićevo, ali ni njegovo vprašanje „nasprotiu z ustavo, ki zagovarja svobodo veroizpovedi.“ Niko

Cristo ha resucitado

Cada año el tiempo litúrgico de la cuaresma ofrece a nuestra contemplación la figura de Jesús en Su Pasión, Su Muerte y Su Resurrección, para que sea ejemplo, invitación y señal de todos los hombres de buena voluntad, y especialmente de todos los que, llamándose cristianos, llevan Su nombre.

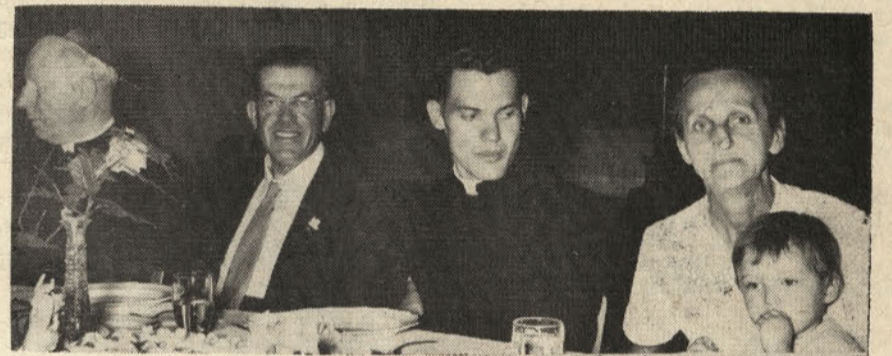
Ejemplo de perseverancia, ejemplo de entrega a la voluntad del Padre. Así es Cristo rezando en el huerto de Getsemani, así es durante el juicio en que es condenado a muerte, y Su ejemplo es válido especialmente llevando la cruz al Gólgota, donde por los pecados de toda la humanidad ofrendó Su vida.

Invitación a seguirlo. Seguirlo en nuestra aceptación de la voluntad de Dios. Invitación a llevar nuestra cruz, todas las pequeñas cotidianas cruces de nuestra vida. A la entrega de nuestro ser por los demás; a renunciar a nosotros mismos para entregarnos a los hermanos. Para que seamos, con nuestra vida testigos de Su Muerte y Su Resurrección.

Señal, para que no equivoquemos el camino. La cruz nos marca el sendero, el sepulcro vacío representa la meta. Todos estamos señalados por Su redención, para compartir con El la vida en el Padre.

No deseigamos la voz de Cristo, paciente, muerto y resucitado, que desde la cruz y desde el sepulcro vacío nos dice: “Yo soy el Camino, la Verdad y la Vida”.

Cristo ha resucitado, para que por El nos llegue también a nosotros la resurrección eterna.

Novomašniško slavlje novoimenovanega škofa v Torontu leta 1955. Od leve proti desni: pok. škof dr. Gregorij Rožman, novomašnikov oče, sedaj tudi pokojni Alojzij Ambrožič, novomašnik in njegova mati z vnukinjo

Novi slovenski škof

Torontski dnevnik „Star“ je 31. marca 1976 prinesel novico, da je bil za pomožnega škofa nadškofije Torontu v Kanadi imenovan slovenski rojak dr. Alojzij Ambrožič, doslej dekan v študijskem semenišču sv. Avgušтина v Scarboroughu in član teološke fakultete v Torontu.

Dr. Lojze Ambrožič je bil rojen leta 1930 v Gabrju, občina Dobrova pri Ljubljani. Gimnazijo je dovršil v spitalskem taborišču. Leta 1948 je odšel s starši, sestrami in brati v Kanado in vstopil v semenišče.

Nadškofija Toronto ima poleg nadškofa še dva pomožna škofa. Novoimenovani škof bo po odločilu svojega predstojnika prevzel odgovornost za dušno vodstvo velike skupine katoličanov v njegovi škofiji, ki so drugih narodnosti. Med temi je tudi več tisoč Slovencev.

Nadškof msgr. Pocock se je ob tem imenovanju izrazil, da je vesel, da bo imel v njem tovariškega sodelavca in svetovalca obenem z drugima dvema pom. škofoma: msgr. Thomas Fultonom in msgr. Francis Allenom.

Imenovani dnevnik točno napiše, da

je bil novi škof rojen v Gabrju v Jugoslaviji, da je študiral v semenišču sv. Avgušтина in da je bil leta 1955 posvečen v duhovnika v Torontu. Dve duhovniški leti je preživel kot kaplan na župniji sv. Terezije v Colbornu. Nato je študiral na papeškem bibličnem inštitutu v Rimu, nato pa v Würzburgu v Nemčiji, kjer je na tamošnji univerzi dosegel doktorsko diplomu leta 1970.

Nadškofija Toronto ima dobrih 750 tisoč katoličanov. Obsega province Ontario, Peel, Simcoe, York in po občini Mulmur in Monu v provinci Dufferin. Duhovnikov ima 750, to se pravi na tisoč katoličanov povprečno enega.

Dan škofovskega posvečenja našega rojaka še ni določen. Njegovo imenovanje pomeni za vso slovensko povojno emigracijo veliko čast in ponos. Dokazuje, da smo Slovenci kljub vsemu zmognili tudi izven domovine pokazati kaj smo in kaj premoremo na vseh položajih.

Naše iskrene čestitke. Želimo, da bi bila njegova višjepastirska služba med naseljenci v Torontu v poseben blagoslov naši narodni družini.

Erdelj: Katerega moti „če je profesor kemije, fizike ali matematike veren človek? Nekaj drugega je, če profesor (kot tudi vsak drugi meščan) podpisuje, podtika ali nagovarja druge za kakšno nečastno dejanje.“ Miodrag Jovanović se strinja s Pavlovičem in še dodaja, da agresivnost nekaterih teologov in vernikov izvira deloma iz vulgarnega pristopa v nekaterih listih, katerih pisatelje bi lahko poimenovali militantni ateisti... Ateistom tudi v tem primeru ne gre monopol v izgradnji socializma, kajti verniki so, kakor je to nedavno rečeno v Zvezni konferenci ZSRNJ, pomemben in velik del naše družbe, ki se mora aktivno vključiti v socialistični samoupravni proces.“

Bralcu Anti Vatroslavu Perkoviću, vojaku iz Požarevca je NIN posvetil skoraj celo stran. Perković ugotavlja, da ni važno, iz kakšnih razlogov je nekdo marksist, a drugi vernik, pomembno je, da on „je to kar je, kajti s tem je dana možnost, pa tudi imperativ v tem sodobnem svetu — sodelovanje.“ V Pavičevićevi klasifikaciji vernikov na „militante“ in „emocionalne“ ugotavlja, da

se tu „skriva eden glavnih nesporazumov, zakaj ne moremo najti konkretnih odgovorov... Vera je gotovo čisto privatna zadeva, o njej se odloča vsak posameznik zase... Mislim, da bi se, vsaj za krščansko vero to lahko trdim, s oporekanjem tistega, kar je njeno bistvo, kar vsebuje beseda javno — veri vzeli osnovni razlog eksistence. Končno, da ne zavlačujem, kako naj se vera prenaša drugače kot ob srečanju ljudi med seboj. Za kristjane pa je bistveno, da je njihovo evharistično srečanje javno dejanje krščanske skupnosti.“

Ob teoretičnem razmišljanju Pavičevićega problema pravi Perković, da je morda najbolj bistveno, kako se bodo marksisti do kristjanov zadržali v praksi, kajti „teoretično ni lahko odgovoriti na vprašanje, kako navidezen molk o veri in predavanje o naravnem procesu uskladiti z javnostjo vere... če se predpostavijo meje, ki jih je postavil V. P. To bi bilo treba raziskovati v praksi. Vse kaže, da bo to odvisno od psiholoških, socialnih, ekonomskih in drugih dejavnikov.“

Konec NATO?

KOMUNISTIČNI PRODOR V ZAHODNO EVROPO

S Solženicinom na čelu postaja vedno daljša vrsta glasnikov, ki opozarjajo na nevarnost komunistične zahodne Evrope in istočasno zaskrbljeno ugotavljajo, da je prav Zahodna Evropa vedno bolj brezbržna za usodo svoje svobode — in za usodo svobode izven evropskega kontinenta.

Dolgo dobo 30 let po drugi svetovni vojni je bilo zahodnemu svetu kar samo po sebi umljivo, da ga bodo pred nevarnostjo sovjetskega imperializma avtomatično varovale ZDA, ker jim gre istočasno tudi za njihove življenjske interese. Toda medtem sta se svetovni razvoj in ravnovesje sil spriču jednega orožja tako zasukala, da so se ZDA naveličale vloge svetovnega policajca tam, kjer drugi stojijo prekrizanih rok, še bolj pa vloge zaščitnice svobode tam, kjer izgleda, kakor da so se svobode dejansko naveličali. Zahodna Evropa v svoji potrošniški zaverovanosti vase kaže, kakor da spada med take naveličance. Kako drugače bi jo bilo mogoče označiti, ko izgleda, da posamezne zahodnoevropske države kar tekmujejo med seboj, kako bi bolje odigrale vlogo koristnih budal na odru sovjetskih osvojevalnih načrtov, ki jih izvajajo posamezne komunistične partije?

Iz Zahodne Evrope danes skoraj nikjer, kjer se borijo za svobodo, ne morejo pričakovati vsaj moralne, če že ne dejanske pomoči. Ko so se v Čilu znebili marksizma, je po vsej Zahodni Evropi — z redkimi častnimi izjemami — završalo proti borcev za svobodo. Pred tem je bilo v Zahodni Evropi geslo: „Roke proč!“, ko so se narodi v jugovzhodni Aziji ob ameriški podpori borili proti komunističnemu navalu s severa. Zahodna Evropa je prav sedaj izgnala portugalskega grala. Spinolo, ker se je sestel s svojimi rojaki, ki se niso sprijaznili z levičarskim neredom na Portugalskem. Švica danes ljubosumno varuje svojo „nevtalnost“, leta 1916 pa s svojega ozemlja ni izgnala marksista Lenina, ko je tam pripravljala revolucijo v Rusiji.

V takih razmerah dejansko ne preseneča razmišljanje, ki ga je 22. marca t. l. izpod peresa svojega komentatorja Williama Safireja iz Washingtona objavil New York Times pod naslovom „Konec NATO? in ki se v prevodu glasi:

Komunistična invazija Evrope je v polnem teku, toda ZDA ne storijo ničesar, da bi jo ustavile.

V Italiji je samo še vprašanje časa predno bodo komunisti soodločali v vladi. Francija, kjer so se komunisti s socialisti povezali v levičarsko koalicijo, se bo prav tako lahko spremenila v komunistično državo, ko bo pred tem Italija zgrmel. V Španiji je komunistična partija še prepevovana, toda po zgornjem razvoju v Franciji in Italiji močan partijski sunek v Španiji ni izključen.

V omenjenih državah komunistične partije seveda ne govorijo odkrito o prevzemu oblasti. Uporabljajo takšne

eufemizme kakor je npr. „zgodovinski kompromis“ in govori o „delitvi oblasti“ z drugimi strankami, kakor da bi bil rezultat učinkovita oblika socializma, s svobodo in pravico za vse.

Da bi peljali volilce v mišljenje, da se je komunizem pomehkužil, se komunistični vodje v Italiji in Franciji jezijo na Moskvo in proglašajo svojo „neodvisnost“ od sovjetske nadvlade. Moskva igra z njimi isto vlogo in od časa do časa žuga s kazalcem nad „pluralizmom“, ki da ga zganjajo tovariši na Zahodu.

Kakor koli že, vse to skupaj je ena sama farsa. Ker so komunisti ugotovili, da v zahodnoevropskih državah ne bodo mogli priti na oblast z revolucijo in ker severnoameriški atomski ščit nad članicami NATO Sovjetom preprečuje to storiti z orožjem, so se komunisti vrgli na metodo, ki je Lenin ni predvideval: svobodne volitve.

Ker se komunisti poslužujejo demokratskih sredstev, nekateri levičarji mislijo, da zasledujejo tudi demokratske cilje. To je nevarna zabloda.

Komunizem, pod kakršnokoli krinko, je disciplinirana ideologija. Komunistični vodje bodo „delili“ oblast samo do tle, dokler oblasti ne bodo mogli pograbit v celoti. Vsaka komunistična partija na Zahodu vzdržuje na znotraj železno disciplino, tudi če njihova propaganda govori o kompromisih. Netalitarne oblike komunizma je namreč kontradikcija. Komunisti so povsem resni, kar se tiče „diktature proletariata“; osebene svobode — sad sistema, ki mu provimo demokracija — ni v njihovih načrtih.

Ah, toda kaj pa Jugoslavija? Ali Titov upor ne dokazuje, da komunizem ni monolitčen in ali naj ne bi dopustili da bi takih cvetk začetelo še več?

Nikjer v Vzhodni Evropi ni svobodnih ljudi, razen v ječah in to velja tudi za jugoslovansko verzijo komunizma. Po Titu, ki je heroj iz druge svetovne vojne in kot tak drži skupaj državo s silo simbola in legende, bo Jugoslavija ali razpadla ali pa se bo kakor drugače prilagodila Moskvi.

Priznajmo: izvoz komunizma čez meje v Zahodno Evropo uspeva. Svobodni Italijani in Francozi, ki se bodo pustili pregovoriti za komunistično linijo, bodo iznenada ugotovili, da jim je pot nazaj zaprta. Časnikarji bodo presenečeni ugotovili, da jim ni dovoljeno napadati šefa KGB v komunističnem kontroliranem tisku.

Ker se bojijo, da bi jasna izjava

provzročila protiameriško propagando, ZDA zvijajo roke in dajejo medle izjave. Predsednik Ford izjavlja: „Mislim, da ni mogoče imeti komunistične vlade ali komunističnih funkcionarjev v vladi in takšno državo smatrati za zanesljivega člana v NATO.“ Francoski predsednik temu ugovarja; morali bi mu dati še kaj več, da bi ugovarjal.

Jasno moramo povedati, da je namen NATO ustaviti komunistično ekspanzijo v Evropo in da nobena komunistična država ne more biti članica v NATO.

Predsednik Ford mora jasno izjaviti, da si bo vsaka država, ki bo izbrala komunizem, tudi izbrala izgon iz NATO. Če se druge NATO članice ne bodo strinjale s to pozicijo, potem naj se ZDA umaknejo iz NATO obenem s svojimi 300.000 oboroženimi silami.

Takšna odkritost bo zbudila zaspalo Zahodno Evropo, ki sedaj enostavno misli, da bodo ZDA itak tam ostale in to zaradi svojih protisovjetskih interesov, ne glede na to, kaj bodo druge industrijske države storile same sebi.

Toda vsi vemo, da je komunistični član protikomunistične zveze kakor osa na prsih. Če bo Italija delila oblast s komunisti, je treba Italijo vreči iz NATO.

Mi smo dolžni Italijanom — in francoski in španski vladi ter zahodnonemškimi in britanskim sindikatom — to povedati sedaj, brezobzirno, predno bo prepozno. Če še naprej samo mrmramo, zaskrbljeni, da ne bi izgledali preveč gospodovlani, zadržujemo svojim zaveznikom pravočasno informacijo, ki jo potrebujejo o naših namelih.

Zavržimo že nejasne namige, da bo komunistično sodelovanje „vodilo v spremembo narave zavezniških odnosov.“

Povejmo svojim NATO zaveznikom resnico z odkrito besedo: Ohranite demokracijo in ZDA bodo ostale z vami. Če boste šli s komunizmom, vas bomo pustili same.

Mednarodni teden

IRAN je prekinil diplomatske odnose s Kubo, ker so v Teheranu ugotovili, da se je Castro sestel z iranskim komunističnim vodjem Eskandrijem v Moskvi ob priliki kongresa sovjetske partije. Teheranska vlada je obtožila Castra vmešavanja v iranske zadeve.

PETROLEJSKI MINISTRI 13-članske organizacije petrolejskih držav (OPEC) se bodo 27. maja t. l. sestali na Bali v Indoneziji, kjer bodo določili novo ceno petroleju, ki naj bi veljala od 1. julija t. l. dalje. Države OPEC-a so lanskega septembra zvišale ceno petroleju za 10 odstotkov, ki naj velja do 30. junija t. l. Sod surovega petroleja sedaj stane 11,56 ameriških dolarjev.

AMERIŠKI SENAT je odobril 135 milijonov dolarjev, ki naj jih oblast potrosi za cepljenje vseh ameriških državljanov proti nalezljivi influenci, ki se je pojavila v ZDA. Ugotavljajo, da je virus verjetno iste vrste, kakor tisti, ki je po 1. svetovni vojni v Evropi zahteval nad 20 milijonov smrtnih žrtev. Takrat še niso poznali nobenega cepiva proti raznim vrstam gripe.

ŠVICARSKA VLADA je izgnala bivšega portugalskega predsednika grala. Spinolo, ker da se je na švicarskem ozemlju sestel s pripadniki tkim. Portugalskega demokratskega gibanja, ki ima namen rešiti Portugal levičarskega nerada, v katerega so ga pogreznili komunisti in socialisti. Spinola da je prekršil obljubo, da se v švici ne bo politično udeleževal. Spinola je odletel iz švice v Rio de Janeiro z brazilskim potnim listom.

RONALD REAGAN, republikanski kandidat, ki tekmuje za imenovanje ameriške republikanske stranke za predsedniškega kandidata, je v svojih shodih po ZDA povedal nekaj bridkih rešnic o zgrešenosti severnoameriške zunanje politike. Za Kissingerja je dejal, da je ta ob neki priliki izjavil: „Doba ZDA je za nami, sedaj je doba ZSSR... Moja naloga je dogovoriti se za najbolj sprejemljivo drugo mesto.“ Reagan je tudi obtožil Forda, da „je šel v Helsinki oddajati svobodo milijonov ljudi, svobodo, ki ni bila naša, da bi jo smeli oddajati.“

ASTRONOMI massachusettske univerze so ugotovili, da se tkim. pulzarji, umirajoče zvezde, premikajo s hitrostjo nad 700 km na sekundo in da je njihova gostota tako velika, da žlica njihove materije tehta nad 1000 milijonov ton. Pulzarji so bile zvezde velikosti našega sonca, ki so se ob eksploziji skrčile na krogle do samo 15 km premera, pri čemer se jim je materija zgostila v težko gmoto.

Le posameznik se stara, svet je star, a zmerom nov.

Anton Medved

ITALIJA NA RAZPOTJU

ZASKRBLJENOST PREBIVALTVA V JUGOSLAVIJI

Oči vsega svobodnega zahodnoevropskega sveta ter ZDA so te dni uprte v notranjepolitični razvoj v Italiji. Z zaskrbljenostjo ga zasleduje tudi nekomunistična večina jugoslovanskih državljanov, ker pač Jugoslavija, ki se tudi nahaja pred notranjimi spremembami v bližnji bodočnosti, meji na vzhodu na sovjetske satelite Madžarsko, Romunijo in Bolgarijo, na zahodu pa na Italijo, katera se prav tako lahko spremeni v sovjetski satelit. Narodi Jugoslavije bodo v tem primeru neusmiljeno zajeti v sovjetski blok.

Dasi se je tisti del zahodnoevropske javnosti, ki ne verjame v nobeno sodelovanje s komunisti, oddahnil, ko je italijanska krščanska demokracija zavrgla ponujeno roko italijanske KP in odbila tkim. „zgodovinski kompromis“, po katerem naj bi bili komunisti pripuščeni v vlado v Rimu in z ostalimi strankami delili oblast, pa se zaskrbljenost nad bližnjo politično usodo Italije in z njo vsega Sredozemlja ni zmanjšala, ko italijanski socialisti, socialdemokrati in republikanci niso hoteli podpreti demokristjanov proti ko-

munistom. Možnost padca sedanje demokristjanske vlade se je znova pojavila, za njo pa sklicanje splošnih volitev, z veliko nevarnostjo zmage komunistov.

Komunisti so demokristjanom kljub njihovi odklonitvi ponujene roke znova sporočili, da so „še vedno pripravljeni na zgodovinski kompromis“ in da bi se z njimi sestali na „dogovor“ v ponedeljek, 12. t. m.

Medtem je italijanska KP pa vsej državi že organizirala volilne shode, kakor da bodo demokristjani itak prisiljeni odklicati nove volitve, naj se pogajanja iztečejo kakor koli.

Vodstvo krščanskih demokristjanov se sedaj nahaja pred različnimi možnostmi, ki jih do ponedeljka zvečer ni rešilo: zahtevati v parlamentu zaupnico, objaviti odstop vlade, odklicati volitve. Če v parlamentu ne dobijo zaupnice, lahko zvržejo krivdo za politično krizo na stranke, ki jim niso dale zaupnice.

Toda ne komunistična ne demokristjanska taktika nista zdravilo za politično in gospodarsko do skrajnosti razrvano Italijo.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Nova vlada je že spravila v tek celotni državni proces. Banke so odprle, menjalnice so pričele delovati, proizvodnja se sploh v nobenem trenutku ni ustavila. Ministri so že nastopili in podvzeli prve ukrepe. Šest je vojaških in dva civilna (Dr. José Alfredo Martínez de Hoz v Ekonomiji in Prof. Ricardo P. Bruera v vzgoji). Imenovanih je tudi že večina provincijskih guvernerjev.

Pozornost pa je že od začetka gotovo najbolj pritegnil gospodarski minister, ko je v nad dveurnem govoru po radiju in televiziji obrazložil gospodarski program za to novo dobo. Martínez de Hoz je poznan (in priznan) ekonomist. V preteklosti je večkrat zasedal važne državne funkcije, bil univerzitetni profesor, tudi že gospodarski minister v zadnjem obdobju vlade predsednika Guido-a. Bil je tudi doslej predsednik močnega jeklarskega podjetja Acindar. Znan je tudi po svoji pretežno liberalni gospodarski usmerjenosti, kar se kaže tudi v sedanjem programu. Je pa predvsem realist, in kot realističnega so opazovalci krstili tudi novi gospodarski program.

Ta temelji na nekaterih enostavnih postavkah: pospešitev izvoza z bolj ugodnimi menjalnimi ukrepi ter omejitve uvoza z ravno nasprotno potezo. Gospodarsko vodstvo bo pospeševalo zlasti proizvodnjo raznih žit, katerih mednarodna prodaja je najlažja in po njih pritok deviz najhitrejši. Ne smemo pozabiti namreč, da je trenutna argentinska gospodarska bilanca do inozemstva negativna, zunanja zadolžitev pa ena najbolj katastrofalnih v celotni argentinski zgodovini.

Druga važna postavka je poizkus znižanja državnih stroškov. Ti so v zadnjih letih narasli do neverjetnosti in je dosegel državni notranji deficit astronomске številke. To so bile itak že ugotovitve vseh ministrov padlega peronističnega režima. Ta deficit dr-

žavnega proračuna bo vlada skušala zmanjšati potom omejitve števila državnih uslužbencev (v zadnjih treh letih je to število državnih uslužbencev doseglo 1.760.000 oseb). Namen ministra je tudi odpraviti deficit v državnih podjetjih, ki predstavljajo pravo krvavitev državnega gospodarstva. Seveda bo temeljito spremenjena tudi davčna politika, istočasno ko bo vlada dala vso podporo privatni industriji in pospeševala narast proizvodnje.

Kar se izvoza in deviz tiče, je vlada tudi začela strogo nadzirati meje in pristanišča, kjer je ilegalno uhajala iz države velika količina proizvodnje. Tako so med drugim pretekli teden na oolivijski meji odkrili 2.000 tonski tiholapski tovar živil, v buenosaireskem pristanišču pa ta teden 500 tonski tovar sladkorja; itd. Preprečili so tudi ilegalni izvoz deviz. Seveda bodo morali na tem področju storiti še mnogo, če vlada res hoče uvesti red v državi in njeni zunanji trgovini.

Na notranjem trgu pa je vlada sprostita vse cene. Tako pričakujejo za tekoči in bodoče mesece še hud porast cen in hudo inflacijo, ki se bo zavrla šele proti koncu leta. Vlada sama skuša krotiti lahkoverni optimizem ljudstva, kajti položaj je prelesen, da bi tudi najboljše ukrepi rodili sad na kratko dobo. Važno pri tem pa je to, da se vlada zaveda resnosti položaja, pa tudi nevarnosti, ki novemu programu grozijo. Sam minister je v svojem nagovoru pravilno ocenil to, ko je ztrdil, da „noben gospodarski program ne more uspeti, če nima celotne podpore politične oblasti trdne in koherente vlade, ki zagotavlja njegovo možnost in verodostojnost“. In še, da mora gospodarski program soupadati z ostalimi, političnimi in socialnimi ukrepi, sicer izgubi svojo učinkovitost. Obojega je seveda absolutno manjkalo v vladi, ki je padla 24. marca. Upati je, da se bodo sedaj „vremena“ argentincem zjasnila.

„Kulturne revolucije“

NA KITAJSKEM IN V LAOSU

Medtem ko se je spet na svoj poseben način — z napadi po lepkih — na Kitajskem partija znebila Maoecungovega neprijatelja Tenga in mu sedaj grozijo celo s smrtjo na vešalih ter je na predsedniško mesto postavila Hua Kuo-fenga, se je boj za oblast v najštevilnejši državi na svetu razširil iz Pekinga tudi v druge predele dežele. Prišlo je do krvavih spopadov, ki jim na Kitajskem pravijo „kulturna revolucija“, med pristaži Tenga in pristaži Hua Kuo-fenga, ter je vmes ponekod posegla tudi vojska. Opazovalci ugotavljajo, da bo boj za oblast na Kitajskem vedno srditejši, čim bolj se bo Maoecungu približal konec.

Kitajce so s „kulturno revolucijo“ začeli posnemati komunisti v Laosu, kjer so pred kratkim iznenada pozaprl stotine ljudi, med njimi veliko tujecev,

v glavnem Vietnamcev ali Kitajcev, ne glede na to, da so komunisti.

Vladajoča partija Pathet Lao je „ugotovila, da je v državi veliko sovražnikov novega reda“ in je začela državo čistiti „sovražnih elementov.“ Zlasti „bo treba naučiti meščane, kako je treba slediti revolucionarni liniji Pathet Lao“, je objavila laoska partija. Te so razdelili v štiri kategorije in se bodo morali udeleževati „posebnih učnih ur.“ Kategorije so: brezposelni mladi kriminalci in razgrajaci; igralci in drogadikti; tisti, ki se doslej niso hoteli udeleževati revolucionarnih seminarjev; vlačuge in drugi reaktivarji.

Spričo splošne nasilne politizacije prebivalstva, ki ure in ure izgublja na „revolucionarnih seminarjih“, je v Laosu gospodarstvo skoro povsem zastalo in vlada ponekod lakota.

Tine Debeljak

Nekaj novejših knjig in publikacij

A. Solženicin: *Odrpito pismo voditeljem Sovjetske zveze*

Mohorjeva družba v Celovcu je tiskala to znamenito Odrpito pismo sovjetskim oblastnikom, ki ga je znani sovjetski pisatelj Nobelov nagajenec Aleksander Solženicin napisal še pred svojim izgonom iz Sovjetije l. 1973. V tej lični knjižici sta dve njegovi stvari: to pismo in članek Ne živimo po laži, ki ga je napisal februarja l. 1974. Najprej je beseda o Laži, ko Solženicin odkriva, da je v globini sovjetskega režima in sploh marksistične doktrine — laž, in ne moremo v razmerah — kot vladajo tam — drugače protestirati proti diktaturi, kakor da bojkotiramo slednjo laž, to je, da osebno ne sodelujemo nikjer, kjer se pojavlja laž, da je nikjer ne podpiramo, z geslom v sru: naj vladajo brez mene, pa čeprav preko mene. Svoj čas je Velikonja v svojih predavanjih napisal podobne besede: „Naj vedo, da kjer malikujejo zločin, mene ni zraven“ (citiram po spominu). To je Gandijeva, pa zdaj tudi Solženicinova pasivna resistenca, ne pa nasilni odpor in krvava revolucija.

Drugi članek pa je Odrpito pismo sovjetskim voditeljem. To pismo je pisal še preden so sovjetske oblasti zvedele za GULAG, katerega rokopol so pozneje zaplenile. V pismu razlaga oblastnikom, kam je pripeljala Rusijo leninistična marksistična misel in kako danes stoji svet pred novo nevarnostjo, ki so jo komunisti sami ustvarili: pred invazijo rdeče Kitajske, kar bo slej ko prej pripeljalo do vojne, če se ne spametujejo sovjetski vodniki in prenehajo s kultom marksizma-leninizma. In to pot vidi samo v enem: do te vojne ne sme priti, zato ne smemo voditi medsebojnih ideoloških sporov, tudi ne ver-

skih. Vsem veram je treba dati svobodo, ne z vsjo državno močjo podpirati le marksizem. Solženicin ne zahteva zator marksizma, temveč samo njega ne podpiranje. Sam bo prenehal, ker nima zaslonbe v narodu, saj narod ve, da je zaradi te razredne ideologije izgubilo življenje — 66 milijonov ljudi, ki jih Solženicin vpiše na račun „progres“. „Pozdraviti moramo rane, rešiti svoje narodno telo in narodno dušo!“ Marksizem mu je „krvava srajca na narodnem telesu — slecite jo in pustite ži-vemu narodu dihati!“ „Če nimate tega cilja, potem se odpovajte svojemu prekletemu cilju!“ Potem se bo težko rešiti pred kitajsko invazijo, kadar bo prišel čas... z notranjo konsolidacijo se dá morda še preprečiti napad od zunaj. Rešitev notranjega reda pa pričakuje samo od krščanstva: „vse ideološke tokove, posebno vse vere, nihče več ne bo preganjal, če bo njih preganjavec, marksizem izgubil državne privilegije... Ne zatirajte jih (vere), dajte jim pravico vzgajati in učiti otroke, dovolite jim svobodno župnijsko delovanje... Jaz zase ne vidim dames nobene druge žive sile poleg krščanske, ki bi lahko prevzela duhovno ozdravljenje Rusije. Vendar ne predlagam in ne prosim zanj privilegijev, marveč res samo: res je ne zatirajte.“

S tem končuje svoje odločno pismo, na katero Solženicin je dobil svojstven odgovor — izgon iz domovine. Sedaj živi kot izgnanec v švici in piše oz. govori sedaj prav taka odrpita pisma tudi — voditeljem zahoda v Ameriki in drugod. Veliki pisatelj in še večji borec za svobodo človeka in človeštva.

Brošurico je prevel iz originala p. J. Grötschel SJ in jo tudi sam založil. Naroča se pri Družbi sv. Mohorja v Celovcu (cena: 35 avstrijskih šilingov.).

IVAN CANKAR

ZA KRIŽEM

Gospod je s trpljenjem svojim svet odrešil. Tako se je izpolnil ukaz, ki je bil od vekomaj.

Preko gore trpljenja drži cesta v večno radost, preko gore smrti drži cesta v življenje. Visoko do neba se je vzdignilo znamenje in vse trudne oči so zastrmele nanj. Ura bridkosti je bila ura spoznanja. Teman je stal križ na Golgoti, kajti za njim je plamenela vsa daljava v zarji paradiža.

Upajte, koprneče oči! Ne kapljica plemenite krvi, iz čistega srca izlite, ni kanila brez koristi. Korak, pod križem trepetajoč, je namerjen veselju naproti.

Pride ura, ko bodo pogledale proti nebu zakrvalvele oči, ko bo vzkriknilo srce od prevelike bolesti.

„Elohi, Elohi, lama sabaktani!“
Takatr se bo dopolnil čas in duri se bodo odprle!

Gospodov dan je bil; puhtelo je iz razoranih njiv, črešnje so cvetele na vrtu in breskve v vinogradu. Na cesti se je prikazal tujec, bos in gologlav; oblečen je bil v rdečo haljo, ki mu je segala do nog; rokavi so bili tako široki, da se je razgalila roka do ramen, kadar je ukazoval oblakom. Svetli lasje so mu padali na rame, nebeska glorijsa v soncu; v tla je bil uprt njegov pogled.

Prišel mu je nasproti otrok, mladoleten, v cunjeh oblečen; na glavi je imel butaro drv in je jokal.

„Kam otrok, in čemu jokaš?“
„Truden sem in lačen!“ je rekel otrok.

Tujec se je nagnil k njemu in ga je pobožal po licu.

„Odloži to butaro in pojdi z menoj!“

Otrok je zvrnil butaro na cesto, prijel je tujca za roko in je šel z njim. Njegov drobn obraz se ni smejal prej nikoli, zdaj se je smejal; njegove plahe oči se niso svetile prej nikoli, zdaj so se svetile.

In se je ozrl tujec po polju, bogato cvetočem, in je vprašal otroka.

„Čigavo je to polje?“

„Gospodovo.“

„Kdo ga orje, kdo seje tam in kdo žanje?“

„Mi orjemo in sejemo, gospod žanje, zakaj njegovo je polje!“

Ozrl se je tujec z dolgim, tihim pogledom po vsem polju, bogato cvetočem; na desno stran se je ozrl in na levo; v njegovem pogledu pa je bila bridkost; in kakor se je ozrl, so usehnile vse bilke in zemlja je bila suha in nerodovitna. In sta šla dalje.

Prišla jima je nasproti dolga vrsta ljudi; cule so imeli v rokah in so gledali v tla. Globoko so bili upognjeni, do pasu oprrašeni. Moški in ženske, starci in otroci. Tudi otroci so bili tihi in so gledali v tla.

„Kam, ljudje božji?“ je vprašal tujec.

Niso ustavili koraka, niso vzdignili glave; in vsi so zapeli žalostno romarsko pesem.

„V Ameriko, v obljubljeni deželo, kruha iskat in zemlje in domovine!“

Tujec se je ozrl nanje, pogledal je vse po vrsti; in kakor so občutili njegov pogled, so se jim nenadoma zjasnili obrazi, ki niso bili prej nikoli jasni in veseli.

„Odložite cule in pojdite z menoj!“ je rekel tujec.

In takoj so vsi zvrnili cule na cesto in so šli za njim.

Prišli so v vas, tako temno in žalostno, kakor da jo je bil Bog sam zapustil. Lesene bajte, s slamo krite, so visele ob klanjih, strmele na procesijo s trudnimi očmi. Na pragih so stali ljudje, tihi in upognjeni; črni molki so rožljali med koščenimi prsti.

„Polje ne rodi kruha, pa bodi kamen naš delež in molitev!“

„Odložite molke!“ je rekel tujec.

„Tudi svete podobne obrnite in žegnance izpraznite in pojdite z menoj!“

Ljudje so vrgli molke na cesto, obrnili so v zid svete podobne, izpraznili so žegnance in so šli za njim.

Dolga procesija je bila, dolgo so romali. Pa so prišli do velike črne hiše s črnimi okni; kladiva so pela, bobnela so železna koleša; črn dim se je vil proti nebu; ni se dovolj vračal se je k zemlji, kakor Kajnova daritev.

„Kdo domuje v tej hiši?“ je vprašal tujec.

In so mu odgovorili.

„Tisti domujejo v tej hiši, ki nimajo ne doma, ne zemlje, ne domovine. Njih delo domuje tam — sami domujejo v bridkosti!“

Pogledal je tujec in hiša je vztrepe-

tala. Odprla so se ogromna vrata; in prišli so iz temne veže in od vseh steza in potov in kolovozov; trudni so bili in črni in žalostni; ko pa jih je osvetlil njegov pogled, so se nenadoma vzravali, radost je zardela v njih obrazih, prišli so se za roke in šli za njim.

„Kam?“ so vprašala usta.

Srce je slutilo, kam.

Tujec je šel pred njimi v dolgi rdeči halji, njegovi svetli lasje so vihrali v vetru.

Šli so in so prišli v kraj, ki ga Bog ni blagoslovil. Kakor v grob je bil pogreznjen; od vseh strani so strmele v grob visoke črne skale.

„Čigav je ta kraj?“ je vprašal tujec.

„Gospodov!“ je odgovoril otrok.

Ozrl se je tujec, na levo je pogledal z žalostnimi očmi in na desno; in tedaj so se nenadoma odprle kočice, plaho skrite pod skalami. In iz koč so prišli ljudje, upognjeni in trudni; sila jih je bilo, počrnela je dolina.

„Odkod, ljudje božji?“ je vprašal tujec.

„Izpod zemlje!“ so odgovorili. „Črno zlato kopljemo pod zemljo; črno zlato za gospoda, črn kamen zase!“

Tujec jih je pogledal, nagnil je glavo in šli so za njim; lahek je bil njih korak, kakor nikoli poprej; oči so gorele — v zmogoslavju že, nič več v koprenju.

Šli so in dolga je bila procesija. Vila se je s hriba v hrib, iz doline v dolino. Pod senco te črne procesije, pod senco rdeče halje in svetlih vihrajočih las so čudežno umirala polja, veneli so travniki; doline so se vzdigale, padali so hribi. Bogastvo, iz prokletstva vzkliko, se je vračalo v prokletstvo.

V klanec so šli, zmirom višje; vsa pokrajina je bila pod njimi, jasno razgrnjena kakor na dlani. Pred njimi se je svetila dolga rdeča halja, svetli lasje so goreli v soncu.

„Kam?“

Tujec ni odgovoril.

Obzorje je vse vzplamnelo, kakor pred tretjo uro nad Golgoti; vzplamnel je na nebu križ, ki je segal s silnimi rokama od izhoda do zahoda.

Tujec pa je stopil na hrib, nagnil je glavo in je zakril obraz; zakaj velika je bila bridkost v njegovem sreću.

„Ne ozrite se v prokletstvo in trohno, vsi vi tisoči in milijoni, ki ste koprnili z menoj! Vsi vi ponižani in užaljeni, vsi vi zasužnjeni in obremenjeni — zdaj, ki je naš dan, pojte hozana in aleluja! Iz bičanja in iz križanja, iz sramote in trpljenja je vzrasel naš dan, do nebes se je povzdignil naš križ — pojte mu hozana in aleluja!“

Šel je pred njimi, visok in lep, v dolgi rdeči halji, in vsi so šli za njim, vsi ponižani in razžaljeni, vsi zasužnjeni in obremenjeni.

Šli so v svetel dan, ko se je zgrnila globoko za njimi nad Sodomo strašna noč; sodbe noč in obsodbe.

J. O.

VSTAJENJE

Juhej!

Zajela je Velika noč našo slovensko zemljo. Vezi groba so popustile, vrisk je vzkipek z bregov. Preplelo je veselje slovenske ravnini in slovenske gorice, pa napolnilo zadnji pozabljen hram. Veselje in sreča s pesmijo. Razžareli so se klinčki v gredi, smejala se je bajtarjeva podrtija v ridi.

Vstal je Gospod slovenskemu ljudstvu. Vstalo je slovensko ljudstvo z Gospodom, popeljano z njim skozi trpljenje. Aleluja.

Dekleta, otroci in žene hite k žegnu. Pred podružnico stojita ministranta v rdečih kijkljicah in belih srajčkah povrh, da se že od daleč vidi. Enemu mečejo miloščino, a drugi nabira pirhe in pomaranče. Kaplan stoji tam spredaj pri obhajilni mizi, malo više, da ga je čez vse židane rute videti. Moli pa kropi in spet moli.

Na tleh imajo jerbasi pravi semenj. Vsi so zajetno polni, nihče noče biti manj od drugih. A so bajtarskega brz spregledali: da ima poveznjeno rešeto na dnu, naj kar skrjuje svojo beračijo! Potem vzroje gruntarski med sabo: kdo je težji, kdo več nosi? Toliko so si edini, da brez gnajti, kolača in pirhov in treh hrenovih skrvenčenih korenin gotovo nihče ni upal k žegnu.

In brbljajo, da ima ta še pleče in natlačen želodec, drugi se ponaša s posušenim jezikom, tretji vpije, da skriva v malhi krivo kost. Opotične gibanice, bel in črn kruh, pomaranče, klobase.

Sreča, da molitve ne trpijo predolgo. Vse se drenja pri izhodu — kar je mladih — bi bila rada prva doma: bo svatba tisto leto zanjo.

Prazna cerkev diši po kadilu, kuhanih rebrih in poticah. Sveti Florjan v oltarni sliki kar naprej izliva vodo na gorečo vasico.

Potem je procesija. Možnarji drumljajo, gospod dekan nosijo Boga pod nebom, grede okoli hriba. Na eni strani jih pozdravlja Triglav, na drugi Dolenska. Fantje pazijo na bandera. Soseska moli v zahvalo, da se je vse tako srečno obrnilo.

Velika noč. Pirhi in hren. Praznik veselja.

Pa še niso doma take Velike noči. Le mati, mlada, a v bolečinah postarana jo je doživljala. Prav tako iz brezskrbnih dni. Zdaj ji je sonce skozi okno pilo zadnje moči. Smrt se je vozila na njegovih žarkih in skoraj ni mislila, kam jo je Bog poslal, saj bo šlo brez boja. Zdravnik ni prišel blizu, žlahta je daleč in gospod s svetimi tolažili je tudi svoje že dopoldne opravil. Bolnica je bila zadovoljna tako, branila ni niti soba. Kje! Ni po domačem ognjišču dišala, gluha je bila za vdano

Šli so za njim v zmogoslavje in radost; tisti ponižani in teptani so šli za njim, ki jim je rekel:

Božje kraljestvo je v vas!

ječanje v kotu, tuja soba, mrzla kot vsa tujina. Tuja zato, ker so njo zdoma pogнали — mater izdajalčevu.

Vse je dehtelo po sprhnenini, vsušen pod je rezal. Omara na treh nogah in zarjavela pečka sta se posmihali v blesteči dan. Miza in stol nista vedela, čemu so ju izvlekli iz ropotije. Zadnji kos pohištva, črviva skrinja, se je tiščala z ožjim koncem postelje. Na pokrovu so se sprehajale muhe okrog suhega režnja kupivnega kruha in sajastega piskra. Na steni je visel križ, na njem Križani. Pod oknom pa je v igri tulila in klela izprična dečad. Vrabei so se v žlebu dajali za boljše mesta in na vso moč veselo čebljali.

Bila je pomlad.

Ona pa je jemala konec. Sama. Zdaj je z Jezusom govorila, zdaj s sinom, zdaj z Marijo. Le k tem trem ji je še hitela misel, saj na zemlji ni imela nikogar in ničesar drugega več. Vsi so jo zavrgli, vse so ji pobrali.

Na prste je sešla, da bo jutri Velika nedelja, ko Kristus vstane.

„O, sinko moj, padel si, topli so te, obsodili in ubili. In zaničevali na trnjevi poti... Do kočevskega sem ti sledila... Kje si zdaj, kam so te djali?“

Mati je vse prav vedela. Sicer je niti tolažiti ni skušal nihče, kakor so včasih delali ljudje z ljudmi. Še v obraz so jo bili iz resnico.

„Smo ga!“

Bog ve, koliko so ga tolkli, preden mu je življenje do kraja izgorelo! Utrnila se ji je solza, a ne sama. Prav iz srca jo je iztisnila materinska ljubezen, kajti oči so bile že suhe, izjokane, žalost izpita.

„Žena, kaj jokaš?“ zasliši glas, odločen, vendar ne oster, kar jo je presenetilo. Ni bila več vajena tega.

„Žena kaj jokaš?“

„Gospod, vzeli so mi sina in ne vem, kam so ga položili... če... ga... morda... niso zagrebli kot... psa...!“

„Žena, zdaj se izteka čas tebi!“

„Gospod, če ti veš zanj, če si ga odnesel povč mi, kam si ga položil, ga bom jaz vzela.“

„Mati!“

„Jezus!“

„Grem k svojemu Očetu in vašemu Očetu, k svojemu Bogu in vašemu Bogu. Veruješ v vstajenje? Tvoj sin bo vstal.“

„Verujem in vstajenje...!“

Mati veruje v vse, kar je resnično dobro njenim otrokom. Brez vsake moči je spokojena omahnila trudna v trdo blazino. Začne sanjati o velikonočni pesmi in oddaljenem grobu, o smehu in kolačih, ki krono Kristusovo pomenijo. O pirhih — krvavih kapljah. Pomaranče so gobe s kisom napolnjene, hren — žebliji, vse kot pred dolgimi leti... žegen in procesija...

Za gospodom dekanom gre vsa soseska. Nosi Boga pod nebom in grede okoli hriba. Mati gleda na fante in bandera in dolgo procesijo. Vedno daljša

Mendoza: Zalka Hirschegger, Angela Šmon, Mimi Artač, prof. Božidar Bajuk.

Miramar: Ana Trpin.

Delo naših šol so spremljali in šolam pomagali šolski odbori staršev, katerim so predsedovali: San Justo: Pavle Malovrh, Slovenska vas: Tone Brulc, Slovenska hiša: Nace Grohar, Carapachay: Pavel Belc, Castelar: Ivan Kopač, San Martin: Andrej Makek, Ramos Mejía: Lojze Lavrič.

Številčno stanje: San Justo: 119, Slovenska vas: 64, Berazategui: 7, Slovenska hiša: 32, Carapachay: 53, Castelar: 53, San Martin: 71, Ramos Mejía: 152, Mendoza: 34, Bariloche: 10, Miramar: 9 in San Luis: 4. — Skupno: 608.

V okviru šole v Slovenski hiši je ga. Francka Avguštin Pérez poučevala 3 kasteljansko govoreče otroke.

Šolski odsek Zedinjene Slovenije je imel v preteklem letu seje vsak mesec z udeležbo voditeljic šol in g. dr. Starca. Na nekaterih so bile prisotne tudi mlajše učiteljice.

NAŠE SKUPNE PRIREDITVE

Albojzjeva proslava

Letošnja proslava 22. junija je bila posvečena 30. letnici našega zdomstva in mučniški smrti protikomunističnih junakov.

Sv. mašo s pridigo je daroval msgr. Anton Orehar, prepeval pa je zborček iz Slovenske vasi pod vodstvom ge.

je, vedno novi, izpod Triglava, iz Dolenske, sami fantje in možje, resni, blede prihajajo. Od povsod, še in spet. Tedaj obrne korak sivi mežnar, ki spredaj Vstalega nosi. Proti soncu zavije in vse za njim — ne za njim — za Vstalem.

Grede preko slovenske zemlje. Mimo samotnih hramov in belih vasi, skozi visoko ozimino in les. Koder grede, vstajajo k sprevedu fantje, kri se jih še drži, lastna, ne tuja kot Pilata in Kajfe, in grede, grede. Za njimi gre pomlad in cvetje in pesem in novo življenje... Vstajenje!

„Glej, Marija, sinka! Kot kost je. Pa vstal je le! Jezus tisočkrat zahvaljen!“

„Veruješ v vstajenje?“

„O, naj umrem še jaz!“

„Umreš, tudi vstaneš, a k tej procesiji ne.“

Sonce se je skrilo v oblak, soba je otemnela. Odbrenčale so muhe s kupivnega kruha.

„Se odpoveš?“

„Se.“

In vdano je mati zaspala, prav ko je spet žarek posvetil — v prašno čumtano.

Vstajenska procesija pa je šla za Vstalem. Za njimi pomlad in sreča. In tisoč src, ki so jo videli, si je želelo, da pride mimo, da spet naredi pomlad, da spet zaseje veselje. Tisoč žejnih hrepni po njej, po vstajenju.

V procesiji je čudovita moč. Kod ji bo božji Zveličar pokazal pot? Vedno po slovenski prsti?

„Mati, se odpoveš?“

„Tisoči src, se odpoveš?“

„In tisoči žejnih...?“

Morda ne bo več možnarjev pri nas doma, morda si bomo samo še na prste mogli zračunati, kdaj naj bi bila Velika nedelja.

Morda ne bo vstajenja doma nikdar več.

Vstajenje: največja odpoved, največji čudež!

Kam bo zavila vstajenska procesija?

V jutranji megli je kapucinski pater Magdaleno pokopal. Ni bil prijatelj dolgih bilj, pa tistikrat je vseeno dodal iz Razodetih bukev:

„Zatem se bi šel kakor močan glas velike množice v nebesih, ki je klicala: Aleluja! Zveličanje in slava in moč je našega Boga, zakaj resnične in pravične so njegove sodbe.“

Aleluja, aleluja, aleluja!

ZAPOJ VESELO

Zapoj veselo, o kristjan, rešenja tvojeja je dan! Premagana je smrt nemila in pekla moč se je zdobila. Aleluja!

Zapoj veselo, o kristjan, rešenja tvojeja je dan! Zastavo glejmo zmagovito s krvjo zveličarja oblit. Aleluja!

Janove. Po sv. maši so otroci položili slovenski šopek pred spomenik in skupno zapeli pesem: „Oče, mati, bratje in sestre.“

V dvorani so otroci izročili šopek zlatomašniku Matiju Lamovšku, našemu katehetu. Program proslave je obsegal petje zbora Baragove šole pod vodstvom ge. Z. Janove, Kunčičev prizor Medaljonček, ki so ga izvajali otroci Slomškove šole pod vodstvom voditeljice ge. Lenčke Malovrh in Maksa Noseta, ter zborna deklamacija dr. Tine Debeljaka, ki so jo izvajali učenci Rožmanove šole, katere je pripravil Maks Borštnik.

Proslava je bila vzorno pripravljena in odlično izvedena, kot se spodobi proslavi smrti naših junakov — idealistov. Zlasti pohvalno je bilo vedenje otrok. V zbranosti, brez vpitja in nerada so se poklonili spominu mučencev.

Slomškova proslava

27. septembra so se zbrali slovenski šolarji v Slovenski hiši, da proslave očeta slovenskih šol A. M. Slomška. Po sv. maši, ki jo je daroval msgr. A. Orehar in s petjem spremljal zborček Rožmanove šole iz San Martina pod vodstvom ge. Marjete Boltežar, smo odšli v dvorano, kjer nas je s priložnostnim govorom pozdravila voditeljica Balantičeve šole gdč. Angelca Klanšek. Učenci iste šole so nastopili z pravilno igrico „Rdeča kapica“ v odlični režiji Frida Beznika in prelepo scenografijo (Nad. na 4. str.)

Slovenski srednješolski tečaj

Poročilo o položaju slovenskega Srednješolskega tečaja, podano na občnem zboru Zedinjenje Slovenije:

Šolsko leto 1975 je teklo od 5. marca do 22. novembra 1975. Tečaji so bili: v Slovenski hiši, Slovenski vasi v Lanusu, Mendoza, Bariločah, Adroguaju. Poučevali so:

Slovenska hiša: Debeljak Tine ml., Klanjšček Ana Marija, Krečič Andrej, Kremžar Marko, Magister Bine, Markež Franci, Orehar Anton, Prijatelj Terezika, Rant Pavle, Stare Miloš, Stariha Božo, Schiffrer Marjan, Neda Vesel in Žakelj Jože.

Slovenska vas, Lanús: Drnovšek Rudolf, Gale Anton, Glinšek Ignacij, Lenček Ladislav, Sodja Franc, Šušteršič Dušan.

Adrogué: Bečan Marjan, Gnidovec Franc, Žakelj Filip.

Bariloče: Arko Vojko, Jerman Franca.

Mendoza: Bajuk Marko.

Tečaja se je udeleževalo Slovenska hiša (197) Slovenska vas (38), Adrogué (17), Mendoza (14), Bariloče (4); skupaj torej 270.

V Slovenski hiši se je vpisalo 203. Izstopilo jih je 6 dijakov. Za ta tečaj velja isto, kakor stoji zapisano v poročilu, ki ga je poslal tečaj iz Slovenske vasi v Lanusu: „Obisk je bil reden in disciplina vzorna“. Ni pa s tem rečeno, da zdaj lahko počivamo. S sodelovanjem staršev bomo tečaj obdržali na dostojni višini.

V Slovenski hiši se je tečaja udele-

ževalo, kot rečeno, 197 dijakov, ki so krajevno takole razdeljeni:

Ramos Mejía 33, San Justo 32, Castelar 21, Morón 16, Lomas del Mirador 15, Capital 11, Villa Ballester 9, Florida 6, Hurlingham 6, Palomar 5, Tablada 5, Villa Adelina 4, Caseros 3, Haedo 3, Boulogne 2, Moreno 2, Loma Hermosa 2, Martin Coronado 2, San Andrés 2, San Martín 2, Adrogué 1, Bella Vista 1, Berazategui 1, Carapachay 1, Churrucá 1, Don Torcuato 1, Ezpeleta 1, Lanús 1, La Reja 1, Matanza 1, Quilmes 1, Ranelagh 1. Santos Lugares 1, Vicente López 1, Villa Luzuriaga 1, Villa Sarmiento 1. Skupno 197. — Pripominjamo, če je morda kakšna napaka, je zato, ker dijaki ne navedejo dovolj jasno, v kateri kraj odnosno občino spadajo.

12. julija je bil celodnevni študijski dan, ki je odlično uspel. Sodelovali so: Božidar Bajuk, Roman Pavlovčič, Dušan Šušteršič, Božo Stariha, Joža Andrejakova, Milan Komar. Študentje so objavili resolucijo ob 30. letnici konca vojne in nje besede so precej odjeknile v svetu.

22. novembra je bila sklepna prireditev ob sodelovanju slovenske godbe iz Ramos Mejía.

Petošolci so izdali Almanah pod naslovom: Svet nam — mi svetu; objavljeni so bili tudi interviui z javnimi delavci.

Za novega ravnatelja je bil izvoljen Marjan Schiffrer.

"Karantanija" v letu 1975

Spet je prešlo leto vztrajnega dela in vzpona, nastopov (24), posredovanja lepote, širjenja slovenskega imena.

Lani je Slovenska vokalna skupina Karantanija obiskala dve mesti v notranosti države: Mendoza in Rosario. V Mendoza ji je nastop v salonu Auditorium Galli (13. junija) in v dvorani Slovenskega doma (14. junija) organiziralo tamkajšnje Društvo Slovencev. Obakrat sta bili dvorani do kraja napolnjeni, zbor pa deležen izrednega odobravanja. Prvi del nastopa v Slovenskem domu je Karantanija posvetila žrtvam komunističnega rodomora pred 30. leti. 15. junija je s petjem sodelovala pri slovenski maši. S svojo pevsko in srčno kulturo, narodno zavednostjo in idejno jasnostjo so mladi pevci in pevke dali č. g. Hornu temo za pridigo.

V Rosario so nastopili 30. novembra na I. Festivalu mladinskih zborov. Prireditelj so jih povabili na priporočilo ugledne dirigentke Vilme Gorini de Tesco, ki je s svojim zborom poleg Karantanije tam zastopala Buenos Aires. Naši pevci so si osvojili občinstvo in si pridobili v tamkajšnjih pevcih iskrene prijatelje.

V argentinski prestolici in bližnjih krajih je zbor največkrat nastopil po raznih učnih ustanovah. Dvakrat se je odzval povabilu katoliške univerze del Salvador (14. septembra za slušatelje šole za televizijo, 21. novembra na slovesnosti ob izročitvi diplom). 19. aprila je s svojim koncertom začel cikel kulturnih prireditev, ki ga je pripravila „Residencia Universitaria Sur“, odsek organizacije Opus Dei, 22. avgusta pa podoben cikel, kot ga je letos prvič organizirala državna srednja šola Manuel Dorrego v Moronu. Koncertne točke je povezoval prof. Avgust Vivod, član tamkajšnjega profsorskega zbora.

5. oktobra so koncertirali v dvorani srednje šole Guillermo Brown v Adrogué, 23. novembra pa v kolegiju Santo Domingo (Ramos Mejía) v sklopu prireditev, katere vodi Coordinadora Intercoral; kot stari znanci so sprejeli povabilo, ki jim ga je začetek sezone poslala Asociación Amigos del Museo de Bellas Artes Ceferino Carnacini (Villa Ballester). V drugem delu tega večera je umetnostni kritik José de España predaval o Marietti Lydi. Tudi v župniji San Juan Bosco (San Isidro)

jih je s toplim čajem sprejela ga. Janova.

Dovoljenje in brezplačen vstop na kraj izleta nam je po g. Grbcu preskrbela ga. Zdenka Jan.

Kolonija

Počitniška kolonija Zedinjene Slovenije v počitniškem domu g. dr. Hanzeliča v Kordobskih gorah.

Kot vsako leto tako tudi letos — čeprav v gospodarski in politično negotovih časih — smo izvedli to našo počitniško šolo-kolonijo.

Udeležilo se jo je 81 otrok; 69 iz Buenos Airesa, 10 iz Mendoze in 2 iz Córdoba: 30 dečkov in 51 deklic. Prvikrat so se udeležili kolonije otroci iz Mendoze.

Kolonijo so spremljali gospodične Anica Šemrov, Ivanka Makovec, Ani Rode, Gregor Batagelj ter šolski referent in gđ. Lenčka Božnar iz Mendoze. Kuhale so gospe Ivanka Golob, Marija Kopač in Anica Starič. Stregle so gospodične Veronika Horvat, Cvетка Schiffrer, Tončka Vesel in Andreja Šeme.

S kolonijo so sodelovali ga. in g. Ovjčak iz Mendoze, R. Smersu pri kulturnem programu in g. dr. Hanzelič, ki nam ni nudil samo strehe in kruha, ampak je ves čas skrbel za duhovno rast kolonije. Je skrben oče, ki mu je vedno pred očmi namen, s katerim je z velikimi žrtvami zgradil oazo miru, slovenstva in krščanstva v kordobskem planinskem svetu.

Prvikrat smo potovali z avtobusom. Potovanje z avtobusom je ugodnejše in manj utrudljivo kot z vlakom.

Na koloniji soživijo štirinajst dni otroci iz raznih krajev, ki se šele tam spoznajo. Izhajajo iz družin z različno izobrazbo in različnih premoženjskih

Iz pisma iz domovine

DORRO PLAČANO DELO ZA NAROD

Julija leta 1975 je slavil svojo zlato mašo Karel Esih; obenem pa tudi zlati jubilej svojega župnikovanja v istrski vasi Dvori (Korte) nad Izolo. Za to priliko so mu ljudje, ki se čuti-jo z njim kot ena družina, podarili simboličen zlat križ. Vsi so pri tem spontano sodelovali. Pozneje je bilo pet žena iz vasi zaslišanih in sodnijsko kaznovanih vsaka z vsoto 25.000 dinarjev (starih) ali 4 dni zapore.

Župnik Esih je v najhujših letih fašizma ohranil v vasi slovenski jezik in slovensko zavest. Zaradi tega je bil obsojen na leto dni konfinacije, od katere je vzdržal 40 dni.

Tako povračilo za njegovo neutrudno delo je od strani slovenskih oblasti toliko teže razumeti, ker se za vsako poroko ali pogreb nemoteno nabira za dar ali za venco.

Velikonočno jutro

Karel Mauser

Utihnili glas je ragnje. Že zvonil v nedeljsko jutro sveže, razigrano. V bandera rdeča veter se lovi, v monštranci Bog smehlja se čez poljano.

Velika noč! Vstajenja dan veselil! Zvonovi so čimdalje bolj glasni, od vsepsovod njih vrisk sladko doni, vstajenja pesem pevci so zapeli.

Vsa žalost, skrb ljudem je danes tuja in srce vsako je kot v travi cvet, med svojimi ljudmi Bog roma spet in v vrisk zvonov se zliva: Aleluja!

so nastopili 13. decembra kot dobri znanci. Na novo pa so se predstavili v Asociación Cultural y Biblioteca Pública Mariano Moreno 9 (Sáenz Peña), ob 55-letnici te ustanove (7. decembra). Več let sodeluje Karantanija pri vsakoletnem zborovskem festivalu, za katerem stoji ministrstvo za kulturo, občina Buenos Aires, električna družba za Veliki Buenos Aires (SEGBA) in sindikat Luz y Fuerza. Na lanskem 7. festivalu je zbor Karantanija imel koncert v gledališču Enrique Santos Discépolo.

Več let nastopa Karantanija tudi na vsakoletnih prireditvah Coordinadora Intercoral. (Za leto 1976 so zastopniku Karantanije v tej ustanovi poverili funkcijo referata za tisk in obveščanje). V ta okvir so poleg že omenjenega nastopa Santo Domingo šli tile: 28. junija v inštitutu SABER (Agronomía, Villa Ortuzar), 8. novembra v Teatro de la Ribera (Boca); 15. novembra v cerkvi Naša Gospa Dobrega sveta (Villa Luro); 28. sept. so z dvema zboroma s petjem prinesli nekaj tolažbe in veselja v zavetišče Hogar Viamonte; 21. decembra pa v bolnišnico Fernández. Zanimiv je bil poskus, ko je 15 zborov, med njimi Karantanija, na dan Sv. Cecilije (22. novembra) opoldne prepevalo po glavnih križiščih promenadne ceste Florida.

razmer. Predstavljajo miniaturo naše skupnosti. Ko z njimi živijo, jih opozuje, se ti zdi, da gledaš kot v ogledalu slovensko skupnost v Argentini in njene probleme.

Otroci so veliko peli, slišali marsikaj pametnega, uživali pri igranju, kopanju in sprehodih. Dvema stvarima smo posvečali več pozornosti: spoznanju naše organizirane skupnosti in gojenju socialnih čednosti.

Iskren Bog plačaj g. dr. Hanzeliču in vsem, ki so se na koloniji trudili. Zedinjeni Sloveniji, g. predsedniku Marjanu Lobodi, Božu Starihi, gđ. Ivici in Miji pri pripravi kolonije in Dorijanu Hellerju za velikodušen dar in da je omogočil udeležbo gospodični Anici Šemrovovi na koloniji.

Obiski

V preteklem šolskem letu sem obiskal vse šole v velikem Buenos Airesu z dvojnimi namenom: spoznavanje znanja otrok in utrjevanje zavesti, da je vsaka šola ud družine slovenskih šol Zedinjene Slovenije.

Na prošnjo šolskega odbora je prvi predsednik Zedinjene Slovenije, Miloš Stare, predsednik N. O. za Slovenijo, napisal osmošolcem vzpodbudno pismo, navdušujoč jih k zvestobi idealom naše organizirane skupnosti.

Zbiranje priložnostnih deklamacij prizorčkov in igrice

Z zbiranjem teh važnih pripomočkov za delo v naših šolah se nadaljuje. Delno so arhiv uredili ga. in g. Breznik in ga. Alenka Poznič.

Gospod, ki deluje med slovenskimi izselenci v Nemčiji, nas je prosil za nekatere prizorčke, ki smo mu jih že poslali.

SLOVENCI PO SVETU

BRAZIL (Sao Paulo)

Ob četrti obletnici razglasitve slovenske župnije so se Slovenci zbrali v večjem številu. Ob petih popoldne so imeli pete litanije M. B. in blagoslov podobe brezjanske Matere Božje ter nove mašniške knjige. Župnikom so sodelovali isti duhovniki kot pred štirimi leti: kancler Božič, župnika Ilc in Zakrajšek in profesor Zver. P. V. Rozman je zadnji hip zaradi bolezni udeležbo odpovedal. Dolgo in lepo pridigo v obeh jezikih je imel salezijanec Alojzij Zver. Spomnili smo se tudi nedavno umrlega salezijanca Alojzija Frasa in Franceta Sršena, ki sta dolgo let delovala v Braziliji. Petje je bilo lepo in močno. Pri harmoniji sta izmenoma spremljala pevce g. Jože Matavž in gđ. Lenka Rusjan.

Pred mašo je g. Mestnik kazal skopične slike o ustoličenju prvega župnika L. Ceglara, po maši pa je g. Zver, predsednik združenja prijateljev zaostalih otrok, povabil rojake, da bi mu pomagali pri zidavi nove šole za prizadete otroke, ki jo zida v mestu Sao Joao del Rei. Rojaki so mu rade volje obljubili pomoč. Prispevke zbira univ. prof. inž. Martin Črnugej.

Ustoličenje Slovencev za župnika v mestu Mairinque

21. marca ob sedmih zvečer je pomozni škof nadškofije Sao Paulo, Frančišek Vieira, ustoličil v župnijski cerkvi mesta Mairinque slovenskega duhovnika ljubljanske nadškofije, č. g. Borisa Zakrajška, za župnika obširne župnije, ki ima nad 20.000 prebivalcev. Mesto se naglo razvija, ker je križišče pomembnih železnic: Sao Paulo-Montevideo in Santos-Brasilia. V mestu in v okolici se naseljuje 20 novih industrij. Mesto ima 7000 prebivalcev. V župniji je še drugo veliko središče, Aluminio, ki ima največje tovarno aluminija v Braziliji. Od Mairinque je oddaljeno 7 km, ima 3000 delavcev in 8000 prebivalcev. Drugih 6000 ljudi živi po vespesetvih in manjših naseljih. Nekatere podružnice so oddaljene do 40 km. Župnija ima dva ženska redova. V Aluminio delujejo kapucinke, karmeličanke pa so lani odprle nov samostan, ki je oddaljen od župnijske cerkve 37 km.

V župniji so sprva delovali cistercijani, nato pa 20 let po dva kitajska duhovnika. Župniji so se odpovedali, ker se hočejo posvetiti dušnemu pastirstvu med Kitajci. G. Boris je bil dobro sprejet. Priimek Zakrajšek zveni ljudem nekam po kitajsko, drugače pa ga

Karantanija je med najbolj cenjenimi sodelavci pri oddaji El Día del Señor (maša s petjem) v televizijskem kanalu 11. Lani so peli pri mašah 30. marca, 12. avgusta (predvsem Marijine pesmi), 26. oktobra in 28. decembra (božične).

Vokalna skupina Karantanija se pod skrbnim vodstvom ge. Marije Pink Geržičeve — njeno dirigiranje uliva izvanjnim skladbam umetniško polno življenje, in je vedno deležno priznanja argentinskih glasbenikov — močno uveljavlja v argentinskem zborovskem delovanju. Dosežki dirigentke in njenih pevk in pevcev niso le njihovi uspehi, temveč pomenijo krepko uveljavljanje slovenstva v tujini.

B. r.

„Slovenski svet“

V preteklem šolskem letu so otroci slovenskih šol dobili novo šolsko knjigo „Slovenski svet“. Vsak, ki se izživlja pri delu v naših šolah, ve in čuti, kaj pomeni ta knjiga za ohranitev Slovenskega sveta v Zdomstvu. Iskren človek vidi in čuti žrtve in delo ljudi, ki so to knjigo pripravili in nam jo podarili. Vzeli so si čas, ki bi ga lahko posvetili vsak svoji družini in ga podarili skupnosti. Žrtvovali so denar in mnogo časa. Angličji pravijo: „Čas je denar“. Tako je vsak sodelavec podaril z delom prvi knjigi ogromno vsoto denarja, ki ga gotovo sam nima v izobilju, naši slovenski skupnosti. In zbiranje denarnih sredstev, da je knjiga izšla? Zopet delo in žrtve.

Knjiga je izvorno sestavljena, kot sprehod po Sloveniji. Ob vsakem njenem delu so omenjeni klasiki slovenskega jezika, ki so rojeni v tisti pokrajini Slovenije. Ob koncu je pa posvečena trem našim, v zdomstvu živečih oblikovalcev slovenske besede: Karlu Mauserju, Mirku Kunčiču in Tinetu Debeljaku. V knjigi so samo omenjeni naši veliki možje v potopisnih sestavkih. Tudi niso omenjeni v zdomstvu živeči kulturni delavci. Vsem tem bo posvečena naslednja šolska knjiga.

Kritika je potrebna. Vendar mora iti z roko v roki z resnico. Za nekatere je premalo ideološka: lahko bi izšla kjer koli. — Kdor to trdi, gotovo ni knjige odprl.

Ko knjigo odpreš, že na ovojni strani lahko prečitaš in premisliš posvetitev: Slovenski svet je izšel v Buenos Airesu ob tridesetletnici odhoda demokratično usmerjenih Slovencev iz rodne očetnjave in ob tridesetletnici pokola slovenske domobranske vojske. Z vero v lepšo bodočnost očetnjave pod Trigla-

imajo za Brazilca. Ravnatelj Alumina mu je že kar ob prvem srečanju vprilo škofa dovolil, da sme vsak mesec na njihovi bencinski postaji natočiti 120 litrov bencina, da bo mogel oskrbovati obsežno župnijo, v kateri je ob nedeljah okoli 8 maš.

Cerkev je bila docela polna. Čeprav je mesto od Sao Paula oddaljeno 70 km, se je slovenosti udeležilo več Slovencev, med njimi tudi Alojzij Ilc in Ludovic Cegljar, ki sta s škofom poleg g. Borisa in poslavljajočega se kitajskega duhovnika sodelovali. Škof je v lepem govoru izročil novemu župniku sv. pismo, cborji in svojo štolo v znamenje duhovniške oblasti in službe. Poudarjal je zlasti pomen in potrebo osebne spovedi. Škof Vieira je kot otrok prišel s Portugalske in je eden od 8 pomoznih škofov kardinala Pavla Arnsa, ki je po papeževem nasvetu nadškofijo razdelil v osem okrožij in jim dal na čelo škofijske vikarije, ki so vsi tudi škofje in generalni vikarji. Škof Vieira je bil v letih 1959—61 skupaj z Alojzijem Ilcem profesor v nadškofijskem sementišču pri mestu Sao Roque, ki je od Mairinque oddaljeno 6 km. Ker škof že od tedaj pozna Slovence, je g. Borisa rad predstavil kardinalu, ki mu je takoj dal eno najlepših in obsežnejših župnij zunaj vele mesta. Ker je g. Jože Mestnik ves potek slavlja posnel na trak, bo mogoče še dolgo ohranjati spomin na prevzem te nove slovenske postojanke. Novi župnik upa, da mu bo še kak slovenski duhovnik prišel na pomoč.

Vera Nieves Gladek, ki se je rodila v Postojni leta 1950, je končala v Sao Paulo univerzo in 11. marca prejela diplomu iz psihologije. Čestitamo!

Iz mesta Salvador, ki je prestolnica zvezne države Bahia in je bilo dolgo dobo glavno mesto Brazila, se je župniku za Slovence v Sao Paulo oglasila doslej nepoznana Slovenka, uršulinka m. Armela Lesbacher. Rodila se je l. 1897 v Sv. Juriju ob Ščavnici. V Brazil je prišla 1927. Kljub visoki starosti in 50-letni odtrganosti od Slovencev piše lepo slovensko. Med drugim pravi: Delam zmeraj ročna dela med otroki. Zaradi zlomljene noge hodim s palico. Pletem čipke in rožne vence. Nič ne prosim, ne odrečem, ne bojim se smrti in dolgega življenja, kakor Bog hoče. Čakam veselega dne, ko se znajdem v večnosti z onimi, ki sem jih zapustila, ker me je Gospod poklical... Vaše cenjeno pismo je prvo v slovenskem jeziku, ki sem ga dobila v dolgem življenju v Braziliji...

Glede narodne zavednosti pa piše: Slovenka sem, tako je mati djala, ko me je dete pestovala, zatorej dobro vem, Slovenka sem.

Tudi materi Armeli: čestitamo! S Koroške je po nekaj letih prišel na obisk za 20 dni inž. Jože Bavdaz in se oglasil nekajkrat v župniji Najsvetejšega Zakramenta.

ITALIJA (Rim)

V številki našega lista z dne 8. 4. smo zaradi napačnih podatkov zapisali, da je 5. marca v Rimu doktoriral Francé Dolinar, znan mnogim rojakom iz begunske življenja. To novico moramo popraviti: Doktoriral je tega dne iz cerkvene zgodovine njegov soimenjak, mlajši duhovnik Francé Dolinar, doma iz Zagorja.

vom se slovenski svet spominja vseh, ki so iz idealne ljubezni do naroda dali svoja življenja v oploditev nove brsteče pomladi, ki ji gremo nasproti. Slede besede predsednika N. O. Miloša Stareta, msgr. Antona Oreharja, delegata za slov. duš. pastirstvo v Argentini, besede učiteljev. V pastoralnih sestavkih bo našel marsikaj, ki je napisano v nepriljubljenem slogu o naši narodni tragediji in njenih junakih. In zaključek: Škof Rožman nam je govoril.

Samo dva stavka spoznajte:

„Slovinci, ne pozabite idealov, zaradi katerih ste prišli sem. Ohranite jih.“ „Gledati moramo na to, da ohranimo čim dalje svoj jezik in pa tisto zavest, da bodo naši otroci vedeli od kod so bili njihovi predniki in kakšne dobrine so prinesli s seboj. Ta zavest se mora ohraniti vsaj še v petem rodu.“

Želje škofa Rožmana spolinjujejo že vsa leta našega zdomstva sodelavci knjige in vsi, ki v duhu škofa Slomška uče po naših šolah. Ali so uspeli?

Pred dvema letoma na letnem šolskem izletu v Villa Albertina. Ob odhodu smo se vsi zbrani zahvalili lastniku parka. Izročili smo mu slovenski šopek in ploščo lanuškega zborčka. Tudi pesem smo zapeli. Otroci so jo sami izbrali. Iz petsto otroških grl ni zadonelo „Moj očka ima konjčka dva“, ampak „Oče, mati, bratje in sestre...“

Iskrena hvala vsem, ki so v preteklem letu podpirali naše šole, z njimi sodelovali in v njih poučevali.

Bog plačaj delo in zgled idealizma g. dr. Starcu in voditeljem naših šol, ki so pri delu šolskega odseka Z. S. sodelovali.

Naše šole je rodil idealizem, idealizem jih ohranja že 31. let in samo idealizem jih bo ohranil.

SLOVENSKE OSNOVNE ŠOLE

(Nad. s 3. str.)

Toneta Oblaka. Pri pripravah proslave je poštrevovalno sodeloval šolski odbor Balantičeve šole z predsednikom Pavlom Novakom.

Začetek šolskega leta 1976

V nedeljo, 14. marca smo v Slovenski hiši s sv. mašo in priložnostnim govorom msgr. Oreharja začeli novo šolsko leto 1976.

Po pozdravu šolskega referenta je v prisrčnem, za vse otroke razumljivem nagovoru pozdravil otroke predsednik Zedinjene Slovenije Marjan Loboda. Po njegovem govoru so predstavili otroci Slomškove šole iz Ramos Mejije, ki jo vodi ga. Lenčka Malovrh igrice „Kresniček“. Spevoigro je pripravila gđ. Anica Šemrov, ki že vsa leta našega zdomstva živi in se žrtvuje za slovensko šolsko družino. Scenerijo je ustvaril Franc Vresnik, zvest prijatelj naših šol. Na klavirju je spremljal Franci Schiffrer, osvetljava in svetlobne učinke pa je opravil Lenart Kinkel.

To so tri naše skupne prireditve. Učiteljstvo je še sodelovalo pri romanju v Lujan, Telovski procesiji, prvem svetem obhajilu in sveti birmi. Posamezne šole pa vsaka v svoji krajevni skupnosti nastopajo za razne priložnosti in imajo samostojne nastope.

Letni šolski izlet

Skoro 500 otrok se je udeležilo letošnjega izleta v Villo Albertino. Žal se je igranje in veselje kmalu končalo. Po zaključni sv. maši je začelo deževati. Razen šole iz Ramos Mejije so vse šole odpotovale v svoje krajevne domove. Šola iz Ramos Mejije pa je obiskala Slovenski dom v Slovenski vasi, kjer

Novice iz Slovenije

CELJE — Neznanci so 25. marca telefonirali v podružnico Ljubljanske banke v Vodnikovih ulici, da bo vsak čas eksplodirala bomba. Policija je stavbo začela pregledovati, a ni nič našla. Omejili so tudi promet in odpovedali večerno predstavo v kino Metropol. Toda Celjani so tudi radovedni. Ko se je razvedlo, da se nekaj godi v Ljubljanski banki, se je nabralo ogromno ljudi, ki so nad dve uri „čakali“ v Cankarjevi ulici na eksplozijo v Ljubljanski banki. Pa ni bilo nič; šalji, ponavadi pivski bratci, si večkrat privoščijo podobne „šale“.

LJUBLJANA — Po triindvajsetih letih je odstopil kot predsednik Slovenske Akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar, medvojni predsednik OF. Ob odstopu so ga akademiki razglasili za častnega člana. Za novega predsednika SAZU so izvolili dr. Janeza Milčinskega, rednega profesorja za sodno medicino, za podpredsednika B. Krefta in dr. inž. Antona Kuhlja, ki je bil že dosedaj podpredsednik, za tajnika pa dr. Gorazda Kušca, ki je te posle že tudi opravljal.

LJUBLJANA — V domači obrti je zaposlenih še precej oseb. Tako je v Sloveniji okoli šest tisoč čipkaric, a ni pomladka. Čipkarstvo izpodriva industrializacija v Idrijski, Poljanski in Selski dolini. Lončarjev, ki jih je bilo pred desetimi leti še precej, skoraj ni več. V Prekmurju so ostali še štirje. Najhuje pa je, da so te takorekoč folklorne obrti visoko obdavnice, kot druge obrti. Domača obrt ni obdavnice le v občinah Črnomelj in Kočevje, druge pa pridno „skrbje, da bi se take folklorne obrti“ preveč ne razbohotile...

IDRIJA — Idrijski rudnik živega srebra je imel lani izgube za 17.710.000 dinarjev. Za kritje te izgube bo prejel posojilo Ljubljanske banke od podružnice v Novi Gorici.

TOLMIN — Na seji tolminske občinske skupščine so sklenili, da bodo skrbeli za grobove padlih vojakov v zadnji in prejšnjih vojnah. Toda skrbeli bodo po raznih kategorijah: v prvi bodo grobovi borcev NOV, jugoslovanskih vojni ujetnikov in internirancev, in drugih žrtev sovražnikovega nasilja; druga skupina obsega oskrbo padlih vojakov zavezniških armad, v tretji pa so grobovi pripadnikov tujih armad in odredov... Grobovi italijanskih vojakov bodo oskrbovani po kategoriji 2 ali 3? — Glede tega še ni natančnih vesti.

AJDOVŠČINA — Na seji občinske konference ajdovške partije so 18. marca sprejeli sklep, da je treba bolj gledati, kdo stopa v partijo. Pravijo, da so kandidati v glavnem karieristi; ugotovili so tudi, da kmetov partija ne zanima in da tudi ni zanimanja zanjo med rezervnimi vojaškimi starešinami.

Ludvik Puš

NA DOLGO POT

Zdaj pa organist! Kaj terja in pričakuje od novega organista? Ali sedaj v cerkvi kdo poje? Ali so imeli kdaj zbor? Kako je z orglami? Na vsa vprašanja je delušni župnik odgovarjal tako, da mi je bilo všeč. Zlasti mi je bil pri srcu zbor, ki da so ga do nedavga še imeli, dokler jim ni organist-domačin hipoma umrl. Orgle niso naj-novejšega sistema, precej stare so na en manual in pedal, a v dobrem stanju. Popolnoma uporabne.

Ves se je razgrel, ko mi je pripovedoval. Dostavil je, da se sam na glasbo bolj malo razume, ima pa za vse na svetu rad lepo petje. Ob nedeljah sta dve maši, ena za ljudsko petje, druga je slovesna, latinska za zbor in orgle, kadar je tu organist. Tudi med tednom je tu in tam peta maša, pri kateri poje organist sam. Bile so zame znane stvari, kaj drugega posebnega nisem pričakoval, računam sem z njimi vnaprej.

Do tu sva dobro orala. Kaj pa dohodek, ali se bo dalo živeti? Zdaj bi se utegnoli zatakati. Priznal je, da je fara majhna in iz njenih dohodkov župnik ne more plačevati organistu toliko, da bi ta mogel shajati brez dodatnega zasluga kje drugje. Kar samozavestno se je zavrnil:

„Mislim sem tudi na to. Prejšnji organist je bil nastavljen v pisarni velikega

LJUBLJANA — V dvojni številki 2-3 Slavistične revije Frederik Kortland z leidske univerze objavlja v angleščini razpravo o refleksnih in nosnih samoglasnikih v „Brižinskih spomenikih“. Znanstvenik piše, da je stopnja jezikovnega razvoja, izpričanega v Brižinskih spomenikih nazlasnim premikom. Ti dvomi o slovenščini brižinskih spomenikov so bili že večkrat obravnavani med znanstveniki — ali so Brižinski spomeniki pisani v slovenščini ali so še pred-slovenski — in so jih doslej slovenisti vedno uspešno pobili.

ORMOŽ — Ormoško postajo je 19. marca ob treh zjutraj porušilo do polovice 6 vagonov. Ko so na postaji Ivanjkovi sestavljali tovorni vlak, so pustili na progi šest vagonov. Ker jih niso primerno zavrli, so se premaknili in združili mimo dveh postaj, dokler niso prišli do konca proge v Ormožu, kjer so zlomili zaščitni branik in z vso silo tresčili v postajno poslopje. Človeških žrtev k sreči ni bilo.

Umrli so od 20. do 28. marca 1976:

LJUBLJANA — Josip Selan, up.; Olga Marija Reja, up.; Anton Markun, 89, b. trgovec; Anton Serjak, medic. tehnik; Frančiška Doničar r. Šteblaj, 80; Martin Kralj, up.; Nežika Šorn r. Ščurek; Anton Weiss, 70; Marjana Čerin r. Florjančič, 74; Stane Berlan; Leon Jere, 60; Helena Konaš r. Kljen-tovskaja; Ivanka Knez r. Medvešek; Jospina Slivnik r. Mulej; Anton Pavšelj, up., 80; Ivanka Pogač r. Pogačnik; Slavica Selan r. Jurca; Terezija Mugerli; Jože Škerjanec, 76, up.; Jakob Kramar, up., 84; Majda Jereb r. Jerše, up. učit.; Anka Selko r. Gangl; Jože Kovač, up. klepar; Fanči Jarc r. Grčar; Rudolf Bauer, up.; Justina Korban r. Samobar, 87; Vida Ovšenik r. Košak, 81; Marko Šuštaršič, akad. slikar; Anton Albreht, 93, up.; vrvarski mojster; Alojz Vitez, 76; Marija Krivec; Jakob Romih, up., 88; Franc Brancelj, up.; Metka Hubad r. Ilnikar, 85;

RAZNI KRAJI — Ivan Fricelj, Kropa pri Bočni; Frančiška Mihelič r. Srešek, 86, D. M. v Polju; Pavel Voljker, inž., Domžale; Slavko Cijan, up., Celje; Jože Glavan, Malo Crnelo; Ivan Rostohar, up., Maribor; Gustav Jamnik, up. ur., Kranj; Jože Oman, 85, žel. up., Rateče; inž. Franček Kajnc, Maribor; Viktorija Rože, Dutovlje; Franc Kraljič, Iška Loka; Marija Grmek r. Ložar, Domžale; Rafael Kenda, up., Škofja Loka; Pepca Prešern r. Becele, Zagrad pri Otočcu; Ivan Rostohar, 79, histološki preparator; Štefan Kovač, 67, črnuče; Ivan Selih, Slovenske Konjice; Karolina Klemenc, 85, Rakovnik pri Medvodah; Frančiška Hodnik r. Omahen, 65, Kostanjevica; Franc Saje, up. miz. mojster, Trnje; Jerica Srakar, 83, Tomačevo; Marjeta Poje, 85, Lahova mama, Dane; Vida Tauer r. Tomažič, Zagorje; Franc Primar, up. PTT, D. M. v Polju; Hilda Babič r. Dobrin, Tržič; Pavla Knaus r. Hmelak, 93, Lokavec pri Ajdovščini; Ana Lesar r. Prešern, Ribnica; Danilo Gorjup, up. taj. Zvezde industrijalcev, Zapalec; Marija Jazbinšek r. Jordan, Brežice; Slavko Plevel, Moste pri Komendi; Marlenka Zemplak r. Žener, gostilničarka, Brestanica; Feliksa Ostrovsnik r. Merhar, up. šolska upraviteljica, Novo mesto; Angela Petrič, mežnarjeva mama, Betajnova.

SLOVENC I V ARGENTINI

Osebnosti

Nova slovenska diplomanta. Na Tehnološki univerzi v Mendozii je z uspehom dokončal študije *Joško Šmon* iz znane slovenske družine Mirka Šmona in do bil akademski naslov elektromehaničnega inženirja. Naše iskrene čestitke!

Na agronomski fakulteti državne univerze v Buenos Airesu pa je za ing. agronomije diplomirala 8. aprila t. l. *Marija Ana Rus* iz Hurlingham.

Obema mladima diplomantom naša iskrena čestitka.

Krsta. V cerkvi Marije Pomagaj je bila krščena *Lavra Cecilija Ahlin*, hčerka Ivana in ge. Irene roj. Zgonc. Botrovala sta ga. Milka in Jože Ferjančič. Krstil pa je g. žpk. France Bergant.

Srečnim staršem iskreno čestitamo.

Poroka. Poročila sta se 11. aprila v slovenski cerkvi Marije Pomagaj Jože Caputo in Terezija Starič. Za priči sta bila ženina sestra ga. Rafaela Caputo in nevestin oče g. Janez Starič. Med poročno sv. mašo je opravil obrede rev. Franc Bergant. Srečnemu paru naše čestitke!

RAMOS MEJIA

Tombola v Slomškovem domu

V nedeljo, 28. marca ob treh popoldne je Slomškov dom v Ramosu, na svojem prostornem dvorišču priredil tradicionalno tombolo s posebnim obeležjem „nad sto dobitkov v narodnem slogu“ in še mnogo drugih dragocenih dobitkov. Da je odbor s tako oznako tombole zadel na pravo struno, katere zven je našel močan odmev v slovenskih srcih, je povedal nenavadno velik obisk rojakov — menda doslej še na nobeni tomboli v tem domu ni bilo toliko ljudi (nekateri so jih sodili nad 1.000 oseb).

Precej dobitkov je bilo zares vabljivih. Mičen je bil pogled na razstavni oder kjer so se v zlatem popoldanskem soncu prelivala čudovito lepe barve narodnih noš in se bliščale avbe punčk in srebrni gumbi fantkov na lajbeh — seveda ne živih (fantkov in punčk) za igračo prevlekih, pač pa primerajih za sobni okras — a bi jih bil vsak otrok vesel — tudi odrasli.

Menda vseh dobitkov ni bilo na odru, saj ni bilo dovolj prostora za vse. Naj omenim tu le najdragocenejše.

1. Bogkov kot — tipično slovenski kot: Razpelo — izdelek umetnika Ivana Bukovca, štiri podobe na steklo — mojstrski izdelek arh. Jureta Vombregarja, prtiček z narodnimi ornamentami: ga. Vera Bohine.

2. Skrinja — dar g. Ivana Makovca — delo mojstrov Franceta Gričarja in Francija Holosana (ornamenti).

3. Namizni prt z narodnimi ornamentami — ročno delo in dar gđc. Vide Benedič.

4. Slovenska bluza, ročno delo in dar gospe Vere Šuštaršič.

5. Slovenska znamenja in kozolci v miniaturo; pripravil g. Valentin Pintar. Izdelal g. Avgust Jelonič.

6. Narodne noše v miniaturo — izdelek g. Jožeta Zerovnika — poslikala ga. Andreja Dolinar-Horvat.

8. Majolike — delo keramičarja Ivana Omahna.

9. Lipa — delo in dar vrtnarja g. Štefaniča.

To so dobitki, ozamenovani s „100 dobitkov v narodnem slogu“. Izmed splošnih dobitkov pa naj omenim sledeče:

župnikova zgovornost ni mogla zabrisati neugodnega vtisa.

Ko smo zvečer sedli k večerji, — gospodinja je kar prisedla —, je pogovor tekkel o vseh mogočih zadevah, o vprašanju mojega obstanka v Flachau-u ni padla nobena beseda. Preden sem se zgodaj odpravil k zaslužnemu počitku — teža dneva me je bila pošteno zdelala — in sva si z župnikom voščila lahko noč, je živahni mož s poučarkom zatrdil:

„Jutri zjutraj greva k tovarnarju, da se zgovorimo o vaši zaposlitvi. Potem bo vse rešeno in ne bo več nobenega zadržka, da bi ne ostali pri nas. Želim dober počitek in lahko noč!“

Kljub utrujenosti dolgo nisem mogel zatisniti očesa. Tehtal sem kar je govorilo „za“ in kar „proti“, in našel, da se je tehtnica globoko nagnila „proti“. Vendar je bilo treba vedno imeti v mislih moj izredni položaj ponovnega begunca in ga težko vreči na tehnično na tisto stran, ki vleče za. Po dolgem razmišljanju sem prišel do zaključka, da ostanem, če bo vprašanje zaposlitve v tovarni količkej sprejemljivo. Ali naj se vrnem v Salzburg semeniškemu ravnateljstvu ponovno na glavo? Ne in ne, če le kako mogoče!

Drugo jutro sva z župnikom potrkala na vrata tovarniške pisarne, od koder se je oglašil ženski glas. Šefa trenutno ni bilo notri, mlada dekle ga je šla poklicat, nakar smo se pomaknili v sosednjo sobo. Župnik me je predstavil in tovarnarja spomnil na

Kuhinjska miza s stoli — delo g. Fr. Gričarja, dar g. Hermana Zupana. Umetniško izdelan šah — delo in dar rezbarja g. Jožeta Zerovnika.

Knjižna omara — delo in dar „BI-VEGRO“ (Bidovec-Grohar).

Lične lesene pepelnice in lesena vaza — delo in dar g. Jožeta Peternela iz Lujana.

Številni posamezniki in podjetja pa so darovala še izredno lepo število praktičnih predmetov.

A da bi priveditev še poživil, je odbor Slomškovega doma povabil dva odlična gosta — a ne, da bi bila za dobitke, ker sta že oba izžrebana — „slišita“ pa menda tudi med narodno blago: pravega pravcatega Martina Krpana z Vrha pri Sveti Trojici in njegovo ljubko krščenko Maričko (t. Stane Jerebič in gđc. Mari Makovec). Krpan par! Zato sta pa tudi imela prvo besedo na tomboli, čeprav nista igrala. Le ogledala sta si lepo razstavno dobitkov in ju je prav mikal, da bi si kaj izbrala za odpustek vrhovskim otrokom.

Po zabavnem nastopu teh gostov, obeh v pristni narodni noši, se jima je zahvalil za obisk g. Lojze Režel in ju povabil, naj kar ostaneta na odru, zatem pa naznanil, da se prične zdaj prava tombola. Občinstvo je do kraja zasedlo vse stole ob mizah po širnem dvorišču. Kmalu so se začeli oglašati srečniki s kvaternami, še več pa pri činkvinih. Napetost občinstva je narastala pred izklicevanjem števil za tombolo. Ni trajalo dolgo, že se je oglašil prvi: Stane Hrovat, ki je zadel prvo mizo s stoli. Sledilo mu je kmalu še več drugih srečnikov. Deset tombol je bilo dano izžrebanim na izbiro. Bogkov kot si je izbrala Helena Urbančič. Krpan je pri vsakem izrekal svoje muhaste pripombe. Tako je za priliko zabundral pri zadetku gospe Potočnikove, ki je dobila šah: „Bo gospa imela nekaj lesa pri hiši“. Podobne si je segavi Krpan privoščil tudi pri drugih srečnikih.

Še pred sončnim zatonom je voditelj tombole g. Režel naznanil, da je tombola pri kraju. Preveč se jih je še gnetlo pred mizo komisije na svoj žal — izhlapeli dobitek (tombolo). A Slomškov dom jim je zato pripravil sladko tolažbo v obliki mendoškega vina, ki vtopi vse skrbi... in tudi dobro večerjo.

Pripomnim naj še, da je zadetnik prvega dobitka Stane Hrovat v zahvalo daroval Slomškovega domu \$ 1.000 in tudi več drugih, ki so zadeli tombolo, je darovalo lepe zneske, tako je odbor Slomškovega doma imel srečen dan s lepim uspehom.

mati, ga. Mirjanka Voršičeva. Po končanem izvajanju g. Magistra se je razvil živahen razgovor, v katerem so žene podale svoja mnenja.

Gospod Magister je s svojimi predavanjem pričel ciklus letošnjih sestankov Zveze slov. mater in žena. Ti sestanki se bodo vršili vsako prvo sredo v mesecu v Slov. hiši. Naslednje predavanje bo 5. maja. Predavala bo ga. Lina ing. Maticičeva o zdravju v družini.

Zvezi slov. mater in žena so v dobrodelni sklad darovali sledeči rojaki: ga. dr. Tatjana Jelkič, ga. Marjana Marn, ga. Terezija Žužek, ga. Stanislav Skvarča, g. dr. Rudolf Hanželič, g. Jože Marinič, g. Milan Marinič, g. Emil Kužnik, g. Franci Markež v skupni vsoti 460.000 starih pesov.

Vsem dobrotnikom lepa hvala.

SAN JUSTO

Občni zbor „Našega doma“

je bil v nedeljo, 21. marca t. l. Prejšnjo nedeljo je bil informativni sestanek, na katerem smo se med seboj pomenili o vseh tekočih zadevah pa tudi o načrtih za bodoče.

Občni zbor je začel predsednik g. Stane Mustar s pozdravom na vse navzoče. Za tem je podal tajnik g. Marjan Bogataj svoje poročilo. Povedal je, da zadruga „Naš dom“ trenutno šteje 447 članov; v tem številu so všteti tudi 22-terji mlajši, ki so v zadnjih treh letih pomnožili število članstva. Poročal je tudi, da je bila sklenjena pogodba za sosedno stavbo zemljišče, ki meri 610 kv. metrov in je namenjeno za bodoče trgovsko obratovanje zadruge in pa v prvem nadstropju zgraditve odra kot podaljšek za obstoječe dvorane, kar je zaradi kulturnega napredka nujno potrebno. Veliko časa je odboru vzelo delo za vsklajenje pravil z novimi dekreti o zadržkih in pa stiki z drugimi slov. ustanovami. — Blagajnik g. Martin Radoš je poročal o denarnem obratovanju „Doma“ v preteklem letu, ki je znašalo 2.279.930 novih pesov. Prebitek je bil 191.660 n. p. Delničarski kapital znaša 457.020 n. pesov. Imetje (zemljišče, zgradbe) pa je vredno 1.102.380 n. pesov. — Nadzorni odbor, ki mu predseduje g. Matko Indihar je poročal, da se je udeležil vseh sej odbora in pazno sledil njegovemu delu, ki je bilo vseh-zelo pohvalno in v mejah pravil. Predložil za razrešitev je bil sprejet z dolgim odobranjem. — Gđc. Marica Groznik je poročala o delovanju SDO in SFZ, v katerem se je videlo široko kulturno delovanje obeh mladinskih organizacij. Dodala je zahvalo gg. dr. Al. Starcu, dr. Tinetu Debeljaku, Jožetu Vombregarju, Fridu Bezniku, Stanku Jerebiču, Tonetu Oblaku in Pavlu Malovrhu za vso pomoč in vodenje njihovega dela. Po pravilih bi morala izpasti iz glavnega odbora tajnik in blagajnik, a ju je občni zbor znova naprosil, da še vztrajata ter njihov pristane potrdil. Novi odbor je sestavljen takole: preds. g. Stane Mustar, podpr. g. Albert Malovrh, tajnik g. Marjan Bogataj, nam. g. France Lipar, blagajnik g. Martin Radoš, nam. g. Oskar Pregelj, gospodar g. Tomaž Maček, širši odbor: gđc. Groznik Marica, g. Kraljnik Janez, g. Smrdelj Jože, gđc. Trpin Zalka in g. Zupanc Franc. — Nadzorni odbor: gg. Indihar Matko in Lipušček Silvo.

er.

BUENOS AIRES

Na prvem sestanku Zveze slovenskih mater in žena je ženam predaval g. Milan Magister. V svojem govoru je nakazal način delovanja vsake organizacije, predvsem pa se je poglobil v smisel in namen ženske zveze. Poudaril je, da je Zveza slov. mater in žena edina tovrstna povezava vseh zdomskih žen. Zato ima svoje cilje, pa tudi svoje dolžnosti. Po njegovem mnenju je nujno potrebna povezava vseh žena, potrebna je vzgoja žene na kulturnem polju, da bo zmožna slediti razvoju in napredku sedanje dobe. Prav tako je ženi potrebna idejna jasnost, predvsem pa je delo Zveze, da mladim ženam utrjuje narodno zavednost in tradicijo. Poudaril je, da živi v Argentini okoli tisoč slovenskih žena in želel, da bi se te žene enkrat zbrale. Lepo bi bilo, ko bi bile te žene povezane v organizaciji. Omenil je, da je poslanstvo naših žena v Argentini krščanska vzgoja otrok in vzorno družinsko življenje.

Na predavanju so bile navzoče zastopnice vseh krajevnih odborov ter predsednica sanmartinske Lige žena

njegovo obljubo. Ta me premeri od nog do glave in reče, obrnjen proti župniku:

„Mož se mi zdi že preveč v letih, da bi mogel ves dan, dan za dnevom prenašati deske. Toda, da ne boste rekli, da sem snedel dano besedo, sem ga pripravljeno vzeti v službo in ga plačati od kosa.“

Blagi duhovnik se je skoraj sesedel od presenečenja in osuplosti. Ni mogel do besede, samo debelo je gledal nerasnatega vaškega bogatina. Jaz sem se ostro obrnil in brez slovesa zapustil sobo. V predsobi sem nekoliko postal in se za trenutek zamislil v pravkar doživeto situacijo, nato pa stopil na prosto in zunaj počakal župnika.

Kaj sta imela po tem dogodku znotraj med seboj župnik in njegov bogati faran, nisem nikoli zvedel. Po kratkem presledku je duhovnik ves razburjen kar skočil skozi vrata na prosto. Pogledal me je in se trpko nasmehnil: „Tega nikdar nisem pričakoval,“ je bruhnilo iz njega, „zanesel sem se na moško besedo, da bo bodočega organista postavil na službeno mesto prejšnjega, kakor je bilo mišljeno. Sedaj se je pa to zgodilo, premislite!“

Videti mu je bilo, kako mu je žal in kako je razočaran. Stopil je bliže k meni in rekel:

„Ali bi kljub temu ne mogli ostati tu vsaj nekaj časa? Našli bomo izhod.“

Pogledal sem mu naravnost v skoro solzne oči in odkimal. Kar se je zgodilo, mi sploh brani ostati v tem kraju.

Spravil sem svoje stvari v nahrbtnik, ga optral, se poslovil od flachauskega dušnega pastirja in se vrnil v semenišče v Salzburgu.

V sledečih tednih se je ponovilo še nekaj neuspešnih poskusov v okolici mesta. Pri vsakem so se pokazale ovire dovolj tehtne, da so preprečile moj pristane. Zima je bila pred vrati, bivanje v semenišču mi je postajalo vsak dan težje, ker sem domneval, da bi utegnili misliti, da sem preveč izbirčen, ko imam pribežališče pri njih — čeravno za take domneve nisem imel povoda.

Tirolski župnik

Res sem bil že cel mesec gost semenišča, pa še vedno ni bilo od nikoder videti rešilne luči, ki bi mi odprla pot do skromne, znosne eksistence. Postajal sem nestrpen, večkrat sem se oglašal v nadškofijski pisarni, kjer so mi neprestano obljubljali, da me bodo takoj obvestili, kakor hitro se pokaže kaka možnost. Nazadnje sem se začel ogibati tudi tega „priežališča“, da ne bi postal nadležen, in resignirano čakal. Da mi čakanje ni postalo preveč pušto, sem iskal vseh mogočih prilik za udeležbo na raznih kulturnih prireditvah, obiskoval sem umetniške ustanove in se na ta način zaposloval v duhovni atmosferi, ki mi je bila ljuba. Obiskoval sem tudi znamenite cerkve in se v njih, če le mogoče, udeleževal bogoslužnih dejanj s petjem in glasbo. Da sva z ljubljanskim škofom večkrat dolga skupaj, sem že povedal. (Bo že)

Po športnem svetu

NA SVETOVNEM hokejskem prvenstvu skupine B, ki se je začelo 19. marca v švicarskem mestu Biel, so domačini premagali Jugoslavijo 5:4, 21. marca je Jugoslavija premagala Romuno, ki so na Olimpiadi v skupini B zasedli prvo mesto, in sicer s 5:2, v prvem nastopu pa Italijo z 8:2. Prvenstva se je udeležilo 8 moštov skupine B: Švica, Jugoslavija, Romunija, Japonska, Italija, Nizozemska, Norveška in Bolgarija. Jugoslovansko ekipo sestavljajo Slovenci M. Zbontar, Albrecht, Tišler, Košir, Poljanšek, Hafner, F. Zbonter, Beravs, Lap, R. Hiti, G. Hiti, Smolej, Kumar, Lepša, Kavec, Puterle, Pirih, Pavlič in Jakopič.

V SAO PAULO v Brazilu je v finalnem teniškem srečanju med Bjoernom Borgom (Švedska) in Guillermom Vilasom (Arg.) zmagal prvi s 7:6 in 6:2. Tekmovanje v Sao Paulo prinaša tekmovalcem tudi točke za Svetovno teniško prvenstvo.

V zadnji številki našega lista je v osmrtnici za pok. Ivana Prešerna med žalujočimi izpadel brat Milan z družino.

SDO

MORON

SFZ

Jesenski ples

24. aprila ob 21,30 -

diskoteka WOODSTOCK

SLOMŠKOV DOM

želi vsem članom, podpornikom in prijateljem
blagoslovljene velikonočne praznike

Blagoslova polne praznike vstajenja Gospodovega
žele vsem Slovincem

CACES s. r. l.

Slovensko keramično podjetje

Pedro Molina 132-42 Guaymallén Villa Nueva, Mendoza

Slovenski dom v San Martinu

želi vsemu svojemu članstvu in prijateljem Doma
blagoslovljene velikonočne praznike
ter že danes vse rojake vabi na

15. obletnico blagoslovitve doma,

ki bo v nedeljo, 16. maja t. l.

Srečne in vesele praznike Gospodovega vstajenja vošči vsem
svojim članom in rojakom

KREDITNA ZADRUGA "SLOGA" z. z. o. z.

Bartolomé Mitre 97 T. E. 658-6574 Ramos Mejía

BLAGOSLOVLJENE PRAZNIKE
GOSPODOVEGA VSTAJENJA
VOŠČI VSEM ROJAKOM

ZEDINJENA SLOVENIJA

VSEM ROJAKOM TER MLADINI V SLOVENIJI IN PO SVETU
ŽELITA VESELO VELIKO NOČ

Slovenska
dekliška
organizacija

Slovenska
fantovska
zveza

BLAGOSLOVA POLNE PRAZNIKE VSTAJENJA GOSPODOVEGA
želijo vsem rojakom

PETER BAJDA in sinovi
sodarstvo

Benavente 4367 T. E. 61627 V. Nueva, Guaymallén, Mendoza

OBVESTILA

SOBOTA, 17. aprila:

Na vrtu Slomškovega doma blagoslovitev velikonočnih jedil ob 15.
V Slovenski cerkvi ob 22 velikonočna
vigilija.

NEDELJA, 18. aprila:

V San Martinu ob 9.30 slovesna
peta maša, nato v Domu velikonočni
zajtrk.
V Slomškovem domu slovesna veliko-
nočna maša ob 19. uri.

SREDA, 21. aprila:

Liga žena in mati v San Martinu
bo imela informativni sestanek ob 18.30.

SOBOTA, 24. aprila:

Na Pristavi ob 21.30 Jesenski ples.

NEDELJA, 25. aprila:

Slovenski dan v Našem domu v San Justu.

PETEK, 30. aprila:

Redni občni zbor Slomškovega doma
ob 20. uri.

NEDELJA, 2. maja:

Proslava 16. obletnice slovenskega
doma v Carapachayu.

SREDA, 5. maja:

Zveza slovenskih mater in žena bo
imela svoje drugo predavanje ob 17. uri
v Slovenski hiši.

NEDELJA, 9. maja:

Vseslovensko romanje v Lujan.

NEDELJA, 16. maja:

V Slovenskem domu v San Martinu
petnajsta obletnica blagoslovitve doma.
Celodnevna prireditev z mašo, akademi-
jo in družabno prireditvijo.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Velikonočna slovenska radijska od-
daja bo na veliko nedeljo ob 19 na radio
Antartida.

Pisarna in knjižnica ZS je odprta
vsak dan od 16. do 20. ure.

Slov. vokalna skupina Karantanija
bo spremljala sv. mašo na Veliko noč
na Canal 11 ob 10,15.

1.000.000.- m/n

nagrade bo dobil eden od članov
KREDITNE ZADRUGE SLOGA,
ki bo imel 30. junija 1976 izpol-
njene pogoje za polno posmrtnin-
sko podporo: 300.000.- m/n vlo-
ženega kapitala mlajši od 30 let;
600.000.- m/n mlajši od 50 let in
1.000.000.- m/n starejši od 50 let.
Ta kapital vam poleg obresti da
tudi pravico do posmrtninske pod-
pore, ki je od 1. aprila 1976 dalje
zvišana na 3.000.000.- m/n.

V SLOGI JE MOČ!**JAVNI NOTAR****FRANCISCO RAUL
CASCANTE**

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires

Pta. baja, ofic. z

T. E. 35-8827

**Prof. dr. JUAN
JESUS BLASNIK**

Specialist za ortopedijo
in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pta. baja
Capital Federal
Tel. 41-1413

Ordinira v torek in petek od 17 do 20.
Zahtevati določitev ure na privatni
telefon 628-4188.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare

Director: Tone Mizerit

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires

Argentina

T. F. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga,

dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj

in Tone Mizerit

Corre-
Argentin
Central (B)

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N° 382a

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 1.311.428

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1976
za Argentino \$ 1.400.- (140.000), pri
pošiljanju po pošti \$ 1.450.- (145.000);
ZDA in Kanada pri pošiljanju z avion-
sko pošto 20 USA dol.; obmejne države
Argentine 12 USA dol.; Avstralija 25
USA dol.; Evropa 23 USA dol., ZDA
in Kanada za pošiljanje z navadno po-
što 15 USA dol.; Evropa 17 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados
Unidos 425, 1101 Buenos Aires, T. E.
33-7213.

Slovenski dom Carapachay
želi vsem članom in prijateljem
vesele Velikonočne praznike. Ob
enem pa vabi rojake na 16. ob-
letnico Doma, ki bo v nedeljo 2.
maja s celodnevno prireditvijo.

**Vse narodne noše
na Slovenski dan!**

Naša prošnja je našla ugo-
den odmev. Doslej smo dobili
darov za 97 m² tal v dvorani in
kapeli na Pristavi. Vsem daro-
valcem se pristrčno zahvaljujemo.

Manjka nam še novih dobrotni-
kov za ostale 103 m². Lepo
prosimo vašo velikodušnost:
podprite nas in darujte vsaj
za 1 m² 500 novih pesov. S
tem storite dobro delo slovenski
skupnosti in Bogu, ki je češčen
v novi dvorani.

Vnaprej pristrčna hvala in
Bog povrni!

Društvo Slovenska Pristava.

NAŠ DOM - SAN JUSTO

želi vsem članom in prijateljem
vesele velikonočne praznike

Društvo Slovenska pristava

Želi vsem članom, prijateljem in vsem Slovincem v domovini
in po svetu

Vesele velikonočne praznike

Monte 1851

T. E. 629-4077

Castelar

21. SLOVENSKI DAN - 25. 4. 1976

NA BELO NEDELJO - V NAŠEM DOMU - SAN JUSTO

DOPOLDNE

10.30 Zbiranje narodnih noš, zastopnikov domov, organizacij in ostalih ude-
ležencev na trgu pred stolnico v San Justu
Polaganje venca pred spomenikom gralu. San Martinu
sodeluje Slovenska mladinska godba (Anton Skubic)

11.00 Sv. maša za vse žive in mrtve člane slovenske skupnosti — msgr. An-
ton Orehar
Poje mladinski pevski zbor (Andrej Selan)
Skupno kosilo v prostorih Našega doma

POPOLDNE

16.00 V dvorani Našega doma: Slovenska narodna himna
• Pozdrav predsednika Našega doma — g. Stane Mustar
• Pozdrav predsednika Zedinjene Slovenije — g. Marjan Loboda
• Slavnostni govor: Slovenskega srca, slovenskega duha
• Danes je slovenski dan — odrski prikaz — dr. Tine Debeljak
Režija: Frido Beznik — Sodelujejo: Sanjuška mladina
Mladinski pevski zbor — Andrej Selan. Folklorna skupina —
Tinka Urbančič. Scenerija: Tone Oblak

sodeluje "DUC IN ALTUM"

Vabi Zedinjena Slovenija in Slovenski domovi

SLOVENSKEGA SRCA!**SLOVENSKEGA DUHA!**

VESELE IN BLAGOSLOVA POLNE VELIKONOČNE PRAZNIKE
ŽELI VSEM ROJAKOM IN ODJEMALCEM TER SE JIM PRIPOROČA

RUTA 205 FTE. ESTACION
TEL. 295-1197

AVDA. 25 de MAYO 136

ALMAFUERTE 3230
a 1 cuadra Municipalidad

AVDA. PAVON/H. YRIGOYEN 8854/62
TEL. 243-2291/3058 (Entre Boedo y Sáenz)

EZEIZA

C. SPEGAZZINI

SAN JUSTO

LOMAS DE
ZAMORA